

TABOR

Leto: IV.

Maribor, nedelja 16. decembra 1923.

Številka: 284.

Močna država nad vse!

Maribor, 15. decembra.

Naj odstopimo uvodno mesto besedam moža, ki opazuje naše politično življenje z drugega vidika nego ga navadno motrimo mi, ki se nahajamo v vročici političnih bojov. Dobro je, če slišimo med zabavljicami in kritiko, med negiranjem in zlobnim ponarejanjem historičnih dejstev, pomirljive, lepe besede o ujedinjenju, o ustavi in o državi. Zlasti naj pred praznikom, ko se spominjamo osebe našega kralja, utihne to, kar je sicer potrebno: namreč nezadovoljstvo, kritičizem. Poslušajmo ono, kar je takisto potrebno: bodrilne besede, besede vere in navdušenja, besede optimizma.

Znani francoski publicist in prijatelj našega naroda g. Auguste Gauvain je objavil v »Srbskem književnem glasniku« z dne 1. decembra t. l. nekako poslanico vsem našim ljudem, ki so »dobre volje«, tj. ki istinito ljubijo domovino. Članek g. Gauvaina je posvečen petletnici našega ujedinjenja in nam pove to, kar nam ima povedati naš inozemski prijatelj:

Tako pomemben dogodek, ki je do temeljev pretresel zelo stare politične položaje in vkorenjene administrativne navade in ki je bil realiziran ob splošnem navdušenju, je moral neizogibno imeti za posledico resne nepravilike. Kadar se člani ene in iste družine, ki jih je usoda razgnala za dobo več rodov, zopet zbirajo v hiši svojih prednikov, nastanejo prepričani sami od sebe, iz njih pa se rode razprtije. Zaradi tega ni nikogar na Zapadu iznenadilo, da ustavotvorna geneza jugoslov. države tako počasi napreduje in da obstoječe velike razlike v nazorih, kakor jih je bilo slišati v debatah Ustavotvorne skupščine. V Franciji se še mnogi spominjajo burnih sej Narodnega predstavništva, ki je imelo po padcu drugega carstva izdelati novo francosko ustavo. Od 1. 1871 do 1875 so se dogajali v Versaillesh uprav dramatični konflikti. Celo mnogo let po odglasovanju sedanje republikanske ustave — z enim glasom večine — so kipele strasti. Da, še danes je slišati — sicer osamele — glasove proti republikanskemu režimu. Za ustavno revizijo skrbe vedno in povsod oni ljudje, ki imajo že nekako prirojeno nagnjenje, da iščejo v ustavi izvor zla, ki tišči občinstvo. Še nedavno je sam predsednik republike v nekem svojem govoru, ki je vzbudil hrupne odmeve, izrazil mnenje, da bo kmalu napočil trenutek, ko bomo lahko po ureditvi zunanjih odnošajev pristopili k delikatnemu in neobhodnemu delu revizije. Millerand ni mislil izpremembe režima, ampak je le naglašal, da bi bilo koristno, če bi se z zmernimi »popravki« instrument izza 1. 1875 »prilagodil« priznanim potrebam.

Ljudje, ki so videli porajanje in učvrščevanje italijanskega ujedinjenja, ne morejo biti iznenadeni nad prehodnimi antagonizmi, ki so se pokazali med Srbi, Hrvati in Slovenci. L. 1859 večina diplomatov in evropskih državnikov sploh ni verovala v možnost italijanskega ujedinjenja. Niso opozarjali le na diplomatske ovire, ki so se stavile na pot, ampak še bolj na osnovne razlike v temperamentu in naravi med Piemontezimi in Napolitanci, med Benečani in Rimljani, med Toskani in Sicilijanci, med Sardinci in Lombardci in tako naprej. Vkljub temu se je ujedinjenje izvršilo. Izvestno število ljudi, ki so bili zadržani v svojem samoljubju, se mu je z vso zgovornostjo postavilo na pot. Še danes se tuhtant pojavi kak tresljaj. Toda o njem se ne diskutira več ne v Evropi ne v notranjosti dežele. Pomirljivo so ce-

Dvanajstine v narodni skupščini.

Samohvala finančnega ministra. — Demokratje ostro kritizirajo vladno politiko. — Ponočna seja. — Vlada se žuri.

Beograd, 15. decembra. (Izv.) Današnja seja narodne skupščine je otvoril predsednik ob 9.15 uri dopoldne in je trajala do 13. ure, nakar je bila prekinjena in se nadaljuje ob 16. uri ter bo bržkone trajala pozno v noč.

Po prečitaniu zapisnika zadnje seje so ministri odgovarjali na vprašanja posameznih poslancev, nakar je prešla skupščina na dnevni red: razprava o dvanajstinih za mesec januar, februar in marec 1924. Po poročilu referenta je povzel besedo finančni minister dr. Stojadinović, ki je uvodoma utemeljeval potrebo proračunskih dvanajstin ter naglasil, da je predloženi zakonski načrt popolnoma enak dosedanjemu zakonu o dvanajstinih. Vsebuje le nekatere nove izdatke, tako 200 milijonov dinarjev za izplačilo predujmov državnim uradnikom na račun poviškov, ki se bodo izplačali že 1. januarja. Dvanajstine nikakor ne smejo prekoračiti v rednem proračunu predvidenih kreditov, ker bi bilo sicer vse delo za ravnotežje državnega gospodarstva uničeno. Mnenja je, da bi povišanje plač državnim uradnikom škodovalo našemu dinarju in povečalo draginjo. To bo mogoče šele po izvedbi novega uradniškega zakona in po predhodni temeljiti redukciji. Glede dohodkov izjavlja, da so vpošteti vsi dosedanji dohodki brez vsakovrstnega povišanja do-

klad in davkov. Glede 500% doklad izjavlja, da so samo začasne, dokler se ne sprejme novi splošni zakon o davkih, ki bo izenačil vse davke v državi. Brez teh bi izkazoval proračunski deficit. Te doklade, kakor vsi direktni davki so najboljši in sigurnejši dohodek državne blaginje. Dohodki bodo brezdvomno krili vse izdatke predvidene v proračunskih dvanajstinih. Končno prosi narodno skupščino, naj v celoti sprejme predloženi zakonski osmtek.

Nato je govoril klerikalec Kremžar, ki je izjavil, da bo glasoval proti, ker je Slovenija premalo upoštevana. Demokratiki poslanec Pera Marković je ostro kritiziral delovanje posameznih ministrstev ter zlasti bičal uvedbo kuluka. Grajal je politiko finančnega ministra, ki je izredne doklade sprejel tudi v dvanajstine, dasi so bile določene in sprejete samo za prošli proračun. Poslanec Džaffer Kulenović (musliman) je kritiziral politiko vlade v Bosni in Hercegovini, nakar je predsednik zaključil ob 8. uri dopoldansko sejo ter odredil nadaljevanje za 16. uro popoldne. Vlada hoče na vsak način do 20. tm. sprejeti dvanajstine in rešiti nekatere druge važne zadeve, nakar odide narodna skupščina na božične počitnice, ki bodo trajale do 15. januarja.

NOVINARSTVO.

Beograd, 15. decembra. Na včerajšnji seji centralnega odbora Jugoslovenskega novinarskega združenja je bil zastavljen sledeči komunique: Centralna uprava Jugoslovenskega novinarskega združenja je imela svoje seje dne 12., 13. in 14. tm. Prisostvovali so sledeči gg.: predsednik Udruženja Kovačić, podpredsednika Kosta Luković in Fran Smodej, obenem delegat ljubljanske sekcije; potem tajnika Ante Brozović in Gavriilo Velikić blagajnik Milorad Barajević in delegatje sekcij: dr. Milivoj Dežman za zagrebaško, Džajen za sarajevsko, dr. Flammi za subotičko in Sokić za beograjsko. Po diskusiji o poročilih tajnika in blagajnika je bilo sklenjeno, pozvati sekcije k živahnijšemu delovanju. Centralna uprava začne izdajati novinarsko glasilo »Novinar«, čigar prva številka izide 11. januarja. Sklenjeno je bilo, da

uprava zaprosi prometno ministrstvo, da najkasneje do 1. januarja reši vprašanje novinarskih železniških vozovnic. Tozadevno so delegatje obiskali prometnega ministra, ki jim je obljubil, da bo vprašanje voznih listkov rešeno najpozneje do Novega leta. Uprava je tudi razpravljala o tiskovnem zakonu. — Načrt, ki ga je izdelala beograjska sekcija, bo takoj predložen ostalim sekcijam, da ga pouče in stavijo separatne predloge. Nadalje je uprava opozorila zunanjega ministra, da naj pri imenovanju novinarskih atašejev vpraša J. N. U. za mnenje; dalje naj bi ministrstvo zunanjih del odposlalo v inozemstvo nekoliko mladih novinarjev. Glede slednjega je zunanji minister zahteval pismen predlog.

REPRESALJE SOVJETSKE RUSIJE PROTI ŠVICI.

Moskva, 14. decembra. (Izv.) Izza

procesa zoper Conradija sovjetske oblasti posvečajo Švici vso pozornost. Podrejene oblasti imajo strog nalog, točno nadzirati delovanje in poslovanje švicarskih državljanov v Rusiji, zlasti pa uporabo švicarskega kapitala v ruskih podjetjih. Odrejene so obsežne mere zoper uvoz švicarskega blaga v Rusijo. Zastopniki sovjetske Rusije v inozemstvu so dobili ukaz, da švicarskim državljanom ne smejo izdajati dovoljenj za potovanje v Rusijo. Sovjetske oblasti morajo sestaviti natančen seznam vseh švicarskih državljanov, ki bivajo v Rusiji in paziti zlasti na one iz kantona Vaux, ki bodo brez izjeme vsi izgnani iz Rusije.

Plače državnih nameštencev v Avstriji.

Dunaj, 14. decembra. (Izv.) Finančni odbor je včeraj razpravljal o noveli k zakonu o plačah državnih uradnikov in uslužbencev. Predlogi socialnih demokratov so bili brez izjeme vsi odklonjeni. V državnem zboru je bil nato zakon sprejet proti glasovom socialnih demokratov, ki so stavili dalekosežna izpremembe zlasti glede povišanja plač ljudskošolskega učiteljstva. Vsi državni uslužbenci dobe novoletno remuneracijo v znesku 70.000 aK.

Poljska in Rusija.

Varšava, 15. dec. (Izv.) Včeraj se je izvršila med Poljsko in sovjetsko Rusijo zamenjava not v zadevi priznanja sovjetske Rusije.

Indijska plemena v Ameriki zahtevajo neodvisnost.

Pariz, 14. decembra. (Izv.) Semkaj je dospelo 13 glavarjev severoameriških indijskih plemen, ki zahtevajo od Zveze narodov, naj prizna neodvisnost teh indijskih plemen.

Češke banke dvignile obrestno mero za inozemske vloge.

Praga, 14. dec. (Izv.) »Prager Tagblatt« doznava, da so češke velobanke sklenile zvišati obrestno mero za inozemske vloge od 4 na 4½ odstotka. Povišanje je odvisno od odpovednega roka.

BORZA.

Curii, 15. decembra. (Izv.) Sklepnj tečaj. Pariz 30.47, Beograd 6.4875, London 25.08, Praga 16.78, Milan 24.95, New-york 573.75, Dunaj 0.0081, žig. krona 0.0081.

Zagrebačka borza ob sobotah ne posluje.

lovali administrativni oziri, ki jih je bilo treba imeti v krajih kot so Sicilija in Sardinija. Danes se nihče več ne spominja starih regionalnih prepričanj izza časa, ko so se razporejevali portfelji v množestvinih vladah.

Publicisti, ki večkrat vržejo v svet slaba prerokovanja o vitalnosti jugoslovenske kraljevine, ne poznajo zgodovine. Oni niso nič manjši grešniki nego tisti Jugoslovani, ki menijo, da se je treba postaviti proti sedanji državni obliki. Čas lahko edini prinese izpopolnitev tako komplicirane reči kot je moralno jedinstvo naroda.

Toda čas je kakor Bog. Moramo mu pomoči. Na Zapadu se prijatelji Jugoslavije še vedno trudijo, da bi jo seznanili s svetom in da bi ji pridobili spoštovanje, trudijo se z enako vnemo ko takrat, kadar je bilo treba pomoči med vojno in na mirovni konferenci. Dosej so razbili že mnogo predsodkov in razgnali dokaj megle; celo v aristokratskih krogih, ki so se ogrevali za stano habsburško družbo, je zdaj že redko slišati ugovore zoper

novi statut Srednje in vzhodne Evrope. Skoraj vsemu svetu je postalo jasno, da sigurnost zmagovalcev iz leta 1918 zavisi od njihove sloge v varovanju sadov skupne zmage. — Kjer ni čustev, tam narekuje jedinstvo nacionalni interes. Kar se Srbije tiče, se francoska čustva spajajo z interesi. Francozi so med vojno občudovali Srbijo, in vsi jo cenijo tudi v mirnih dneh. Francozi ne žele drugega kakor da bi mogli svoje iskreno in globoko prijateljstvo razširiti tudi na Hrvate in na Slovence. Zaradi tega jih zvesti prijatelj Jugoslovanov prosi, da po svojih močeh pomorejo času.

Ustava, ki je bila izglasovana pravilnim putem, ne zadovoljuje vseh državljanov. Toda tako je bilo zmeraj. Glavno je, da bi se vsi državljani sporazumeli v danem trenutku. Tudi najljubši nasprotniki Vidovdanske ustave so z malimi izjemami pristaši političnega jedinstva. To, da se ne morejo zediniti, je drugovrstnega pomena. Ker je po ustavi dovoljena revizija, ima vsak državljan pravico upati, da bodo njegove

želje nekega dne zakonitim putem uresničene. Vsak ima pravico delati za revizijo, toda pod pogojem, da ne preide mejo zakonitosti. Z druge strani pa morajo pristaši ustave pazljivo promatrati funkcioniranje njenega mehanizma, da lahko ugotove, ali se smejo izvršiti modifikacije, ne da bi nacionalna skupnost trpela škodo. Oni morajo svoje nasprotnike prepričati, da jih vodi izključno le skrb za splošno blaginjo naroda in države in da v primernem trenutku ne bodo nasprotovali izpremembam, ki bi se pokazale kot odrošilne. Če se v vseni narodu ustvari stanje, ki odgovarja temu dvema vodnicama, tedaj bo storjen velik korak k splošnemu pomirjenju.

Hrvati in Slovenci se ne smejo iznenaditi, če jim svetujemo, da naj zadasnje ostanejo pri sedanji ustavi. Mi smo predirali za njihovo stvar med vojno; mi smo jim pomagali, da bi dobili na mirovni konferenci dobre meje. S tem, da smo njih branili, smo morda kompromitirali druge francoske interese. Zaradi njih smo nekopolni Franciji težkoče, Ha-

vati in Slovenci so manj trpeli nego Srbi in Francozi, kar se tiče njih zemlje, ljudi in imetje. Iz vojne so izšli manj izmučeni. Nas to veseli. Vendar pa smemo zaradi tega zahtevati nekoliko več obzirnosti napram onim njihovim prijateljem in njihovim bratom, ki so bili prizadeti globočje in bolestrajše. Kar se nas tiče, dobro razumemo Srbe, ki so kovali narodno ujedinjenje z nadčloveškimi žrtvami in ki zdaj hočejo, da se jih poslušajo; razumemo, da oni ne bi hoteli izročiti rezultatov herojskega napora slučaja laboratorijskih političnih eksperimentov. Zunanje nevarnosti so še vedno tako velike, da avtoritet centralne uprave ne sme oslabeti. Stara Evropa se še trese in valovi na vseh koncih in krajih. Sedanji trenutak nikakor ni primeren, da se Jugoslavija izžepuje v bizantinskih bojih.

Od jugoslovanskih državljanov je odvisno, ali hočejo svoji domovini prištediti izgubo časa, vznemirjenosti in bedo; zato pa je treba postranska vprašanja posuniti v ozadje in sprejeti, četudi le začasno, sedanji državni sistem. Najnikče ne posnema slabega primera, ki so ga dali francoski reakcionarji 16. maja 1877. Tega dne so nezadovoljneži skušali zrušiti ustavo, ki je bila sprejeta l. 1875. Na njihovi strani je bil državni šef, maršal Mac-Mahon. Nekaj mesecev je bila oblast v njihovih rokah. Pri volitvah jih je ljudstvo desavuiralo, ali oni so navzlic temu vztrajali na svojih zahtevah. Njihov nesrečni poskus je povzročil v deželi notranje trzavice in je za dolgo dobo let razdražil nasprotja. Na ta način je Francija izgubila mnogo dragocenega časa. Bila pa je k sreči čvrsto konstituirana in je znala dobro odbiti slične poskuse. Toda mi bi nobenemu prijateljskemu narodu ne želeli, da bi moral prebiti enake izkušnje. Če katero stranko kdo pokliče, da naj prevzame ofenzivo proti kateri drugi stranki, mora prva dobro prevdariti, kakšne koristi bo imelo njeno dejanje za nacionalno stvar doma in na tujini.

Jugoslovanska nacija ima v svoji hiši vse, kar treba, da je lahko srečna in napredna. Nji na čelu je plemeniti vladar, ki ga obdružujejo vojskovodje in državniki. Zdaj se je rodil še kraljevič, ki bo nadaljeval dinastijo. Z nekaj potrpežljivosti in medsebojnih ozirov bodo složni Srbi, Hrvati in Slovenci ustvarili močno in miroljubno državo, ki bo eden izmed stebrov nove Evrope.

Politične vesti.

* Bajke. Nasprotniki razdelitve Slovenije so se zadnje čase zatekli k zadnjemu obupnemu sredstvu. Da naslikajo vruga na steno, hočejo na eni strani naslikati razdelitev, ki bi se po zakonu bila morala že lani jeseni izvršiti, kot kon-

I. Z.

Košenjaka (1522 m) nad Dravogradom.

Kdor hoče naše prostrano Pohorje dobro spoznati, si mora ta gorski masiv ogledati tudi od sosednih vrhov, zlasti z obmejnega Kozjaka in Košenjaka. Tako sva se menila oni dan s tovarišem planincem, ki se bo prijaznim bralcem že sam predstavljal, če bo potreba. To je bilo v tistih lepih letošnjih jesenskih dneh, ko sta se solnce in toplota kosala, da po nabita izletniške v pestro pisano prirodo.

Bila je nedelja sv. Martina, ko sva se z zgodnjim jutranjim vlakom odpeljala iz Maribora po koroški progi proti Vuzevici. V slabo razsvetljenem in zakajenem vozu sva se seznanila z dvema turistoma, ki sta tudi vzela karto do Vuzevice. Hitro se zmenimo, da hočeta poleteti na vrh Košenjaka, midva pa na vrh Kokošnjaka in ugotovimo, da je to najbrže eden in isti vrh nad Dravogradom. Zato sklenemo, da skupno naskočimo ta vrh, vsaj smo vsi štirje priznani pohorški vodniki, pa oblastno še ne potrjeni, ker v Mariboru še vedno čakamo na pravo oblast.

V Vuzevici stopimo na hladni čisti grak in krenemo brzih nog proti mostu bez Dravo in na levo po stezi navzgor čez gozd v smeri proti Pernicam. Perniška cerkev sv. Simona (1060 m) nas je podpravljalna z višine, nad Mnto se je na

česijo Nemcem za njihovih par glasov, ki jih imajo v narodni skupščini vedno na razpolago za radikalski režim, in na drugi strani — seveda v zvezi s tem — pravijo, da bodo Nemci v bodoči občinski skupščini imeli veliko besedo. Tega sredstva se zadnji čas poslužujejo celo klerikalni časopisi, oni isti, ki so še do nedavno ob vsaki najmanjši priliki padali nacionalnim strankam za hrbet in pri vsaki mogoči in nemogoči priliki zagovarjali Nemce (gl. Slov. Bistrica, Ptuj, Maribor!) V isti greh pade večkrat tudi še nek ljubljanski napredni list, zato se nam zdi potrebno, si ta nemški borbav v bodoči občinski skupščini nekoliko ob bližje ogledati in si predočiti, ali je mogoče, da si pribore Nemci v tej skupščini »odločilno moč«, kakor je to že omenjeni ljubljanski list zopet te dni zapisal. Cela mariborska oblast obsega, kakor znano, celo bivše Štajersko razun sodnih okrajev Brežice, Sevnica in Laško, dalje okraj Prevalje, celo Prekmurje in tudi Medjimurje (sodna okraja Čakovec in Prelog). V tem ozemlju je krog 600.000 ljudi in ker se na vsakih 10.000 prebivalcev voli v občinsko skupščino po en poslanec, jih bo zavsem krog 60. Poglejmo si sedaj šanse Nemcev v posameznih srezih, ki volijo vsak zase svoje poslance. Pri volitvah 18. marca so imeli Nemci n. pr. v srezu Šmarje-Rogatec-Kozje 210 od 6800 glasov, v srezu Celje-Vransko (z mestom Celje vred) 490 od 9600, v srezu Mozirje 2 od 2600, v srezu Slovenjgradec-Šoštanj-Marenberk 712 od 6700, v srezu Prevalje 100 od 2800, v srezu Ptuj 615 od 8500, v srezu Ormož 105 od 3596, v srezu Ljutomer-Gor. Radgona 784 od 5700 v srezu Konjice 389 od 6400, v srezu Dol. Lendava 71 od 6400, v srezu Murska Sobota 171 od 9400, v srezu Maribor leví breg-Št. Lenart 544 od blizu 10.000, v srezu Maribor desni breg-Slov. Bistrica 674 od 7700, in v Mariboru samem 958 od krog 5000 glasov. Najmočnejši so torej bili v Mariboru, potem v Ljutomerskem srezu (z Apaško kotlino vred, ki je volila po večini nemško), v Mariborskem srezu levo Drave itd. Ako vzamemo po vrsti vse sreze razun Maribora, najdemo, da Nemci nikjer, tudi če bi svoje glasove pri volitvah v obl. skupščino z lovom na renegatske duše še za 100% pomnožili, ne morejo dobiti toliko glasov, da bi prišli v poštev pri razdelitvi mandatov. Razun v Mariboru pravimo. Tu znajo dobiti en mandat. Tako izgleda ta nemška nevarnost na podlagi števil. Zato so smešne vse argumentacije, ki skušajo s tem borbavom nepoučene ljudi premamiti in jih angažirati v brezplodnem boju zoper izvedbo zakona. Nehajte že enkrat!

* Poljska vlada je sklenila podati demisijo, ker nima več večine v parlamentu.

planici smehljal sv. Primož (806 m) in dalje proti vzhodu so se vrhovi Kozjaka resno izmetavali iz megle. Na drugi strani Drave nad Vuzevico pa je bil Sv. Anton (856 m) na Pohorju še ves zavrt v meglo. To je namreč tista znana romarska cerkev, o kateri romarji še sedaj niso edini, ali je posvečena sv. Antonu puščavniku s prašičkom ali onemu z božjim detetom.

Ker se od nas štirih dostaj v te kraje še noben ni bil izgubil, zato smo morali sproti določevati smer pravega pota. Pri prvih hišah nad jarkom Bistrice Krenemo na levo nazgor, da ne bi izgubili preveč metrov na višini. Pri zadnji hiši na vznožju hriba (v hosti pri Krigelnu) so nas z glasnim krikom pozdravile rejone gosi. Imele so ta dan svoj god, prihodnjega godu najbrže ne dočakajo več. Za hišami gre pot nekaj časa precej strmo navzgor skozi gozd. V pol uri smo zopet med njivami in travniki ter se ustavimo na razpotju. Prvo kmetijo pustimo na desni in se obrnemo na levo navzgor h drugi kmetiji — pri Kranjcu. Kranjca pa res povsod dobiš, ali je res Kranjec ali pa se tako piše. Spogledali smo se in ugotovili, da smo mi štirje tudi sami Kranjci, in v Dravogradu smo našli še petega, ki pa je bil Goričan. Povprašali smo, kod gre pot čez Perničnika na Pernice, pa so nam povedali, da bi bili že morali že pri prvem kmetu zaviti na desno, da pa je ta pot na levo okrog Ni-

Dnevna kronika.

Kje boji sedež upravnega sveta lokalne železnice Rogatec-Grobelno?

Družba, koje last je lokalna železnica Grobelno-Rogatec, je za 20. tm. sklicala izredni občni zbor, na katerem se bo sklepalo o prenosu sedeža družbe z Dunaja v Jugoslavijo, o vpisu v pristojni trgovski register ter o izbrisu iz dunajskega trgovskega registra. V zvezi s tem se bodo spremenila tudi pravila družbe. Govori se tudi o tem, da preide železnica v doglednem času v državno upravo.

Prenos sedeža z Dunaja v Jugoslavijo je navadna posledica z Avstrijo sklenjenih konvencij. Naravno bi bilo, da se premesti sedež družbe v ono pokrajino, v kateri obratuje, torej v mariborsko oblast oziroma v sedež te oblasti, v Maribor. To je brez ozira na vse drugo postulat naše pokrajine in zlasti Maribora predvsem z gospodarskega vidika. Zato se čudimo, da se gotovi gospodje Slovenci, ki sede tudi v upravnem svetu te železnice, z vso njim lastno vnemo trudijo, da bi tudi sedež tega podjetja bil premeščen v Ljubljano. Smo zadnji, ki bi gospodi v Ljubljani zavidali gospodarski napredek, toda zopet pa smo toliko recimo lokalni patrijoti, da tudi Mariboru kot drugemu največjemu centru Slovenije privoščimo nekaj razvoja in razmaha, kar pa seveda ni mogoče, dokler nekateri gospodje smatrajo, da mora Ljubljana pobasati vse, Maribor pa lahko skozi prste gleda. Svetovali bi tej gospodi, ki žal nima obzorja preko ljubljanskega obzidja, naj se navzame nekoliko državniške dalekovidnosti, naj se otrese lokalnega samoljubja, in naj se zaveda, da je gospodarsko jačanje Maribora v našem državnem interesu.

Gospodom, ki imajo besedo v upravnem svetu in na občnem zboru družbe, povemo: lokalna železnica Rogatec-Grobelno obratuje v mariborski oblasti in njen sedež spada v Maribor.

Novinarji pri prometnem ministru. V četrtek so posetili zastopniki Jugoslovanskega novinarskega združenja prometnega ministra dr. Jankovića, pri katerem so intervenirali v zadevi novinarskih kart. G. minister je izjavil, da bo zadevo še tekom prihodnjega dne rešil. Novinarji, redni člani JNU dobe stalne vozne karte za vse državne železnice.

Kakšne predurne bo vlada izplačala uradništvu? Iz Beograda poročajo, da bo vlada 1. jan. izplačala uradnikom, ki imajo nad 5000 D letne plače, 2000 D predurnja, onim pa, ki imajo manjšo plačo, pa 1500 D. O novih plačah seveda še ni govora!

Učiteljskim vpokojencem iz l. 1919, ki so namesto dinarske po krivici dobivali kronске penzije, sporoča poslanec g.

pečnika (969 m) lepša in zložnejša. In res je tu pričela lepa hribovska pot ob robu gozda s pogledom na dolino Drave. Še slabe pol urice pa smo na sedlu, kjer se odpre razgled na dolino Bistrice in na cerkvico sv. Jerneja (1041 m). Od tod gre pot složno skozi lep gozdiček in kmalu smo na lepi planoti pri križu (točka 1134 m). Na desno navzdol gre pot k cerkvici v Pernicah, tje pa nismo šli, ker je bil naš namen dosti višji. Zavili smo rajše na levo k gorski krčmi, ki ima lep razgled na Pohorje in okolico Dravograda. Do semkaj smo rabili s postaje v Vuzevici dve uri in pol, večinoma po zložni lepi poti. Počivali smo eno uro v prijetno topli sobi ter pridno segali v narhrbtne in zamakali kruh in mesnino z vinom lanske dobrote. Prijazni gostilničar, ki je govoril lepo slovenščino, nam je opisal nadaljnjo pot po goloseku na vrh hriba do krasnega razgledišča (točka 1367 m) na velikih skalah, ki štrle iz gozdiča. Napravili smo sicer pri tem mali nepotrební ovinek, kar pa ni čudno, ko smo bili pa sami priznani vodniki. Na severu pod nami ležita raztreseni vasi Mlane in Sobota, ki so jih prisodili Avstriji, četudi se dolina odteka v Bistrico proti Dravi. V daljavi se dvignejo zasnežena in v meglo zavita Golica ali Holica ali Korica (Koralpe 2143 m). Na vzhodu so grebeni in odrastki Kozjaka in pod njim dolgo Ivniško polje in na levi gričevje in hribovje tja do Schöck-

Reisner, da je vprašanje sedaj zaenkrat ugodno rešeno in imajo pravico do penzij po novem zakonu vsi, ki so bili upokojeni po 26. avg. 1919 ter jim pripada nova penzija od dneva upokojitve.

Na dve prosvetni oblasti je razdeljena Dalmacija, eno s sedežem v Dubrovniku, drugo v Splitu.

Sedemdesetletnico praznuje 18. tm. v Krškem vpokojeni ravnatelj meščanske šole g. dr. Tomo Romih, vzoren narodnjak in naprednjak.

Kar Vi potrebujete, to je Elzafluid. To pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine! Poizkusna pošiljka 27 D. Lekarnar Eug. V. Feller, Stubica Donja, Elzartg št. 201, Hrvatska. 2736

Stahlwerk Streiteben se v zadnjem času dosledno podpisuje »Jeklarna Ravne«. Gospodje, ki so v zadnjem času vsled nesrečne denacionalizacijske politike prišli pri jeklarni na krmilo, so že čisto pozabili, da v Jugoslaviji nimamo več Streiteben, temveč samo Ravne. Pristojne oblasti pa bi imele dolžnost, da gospodo v jeklarni o tem pouče.

Nosljači brez tobaka. Sprejeli smo dopis, v katerem se pritožuje nek nosljač, da pri nas še vedno ni dobiti tobaka za nosljanje, uvoz iz inozemstva pa je prepovedan. Razumljivo je, da to izrabljajo razni verižniki, ki zahtevajo seveda odušne cene in so jim nosljači izročeni na milost in nemilost. Mnenja smo, da v naši državi, kjer se prideluje najboljši tobak za izvoz, pač ni potrebno, da bi morali nosljači podpirati verižnike in tuje države. Prosimo tobačno upravo, da ta nedostatek čim prej odpravi in nam priskrbi zadostno množino tobaka za nosljanje.

Prodaja Dravske kasarne v Mariboru. Javna ustmena dražba (licitacija) se vrši dne 19. decembra 1923 in ne 17. decembra 1923.

Javna ustmena dražba za prodajo skladišč in zemljišč »Lagerhaus« v Mariboru se vrši dne 21. tm. ob 1. uri dop. v pisarni komande vojnega okruha v Mariboru (Dravska kasarna soba št. 17). Po goji so razvidni vsak dan med uradnimi urami v pisarni vojnega okruha.

Najlepše darilce za Božič naši šolski mladini je kn. Kraljevič Marko, katerega ima družba še vedno v zalogi. Stariše, posebno pa šolska vodstva in učiteljstvo prosimo, da opozore učence na to knjižico.

Nova korupcijska afera brodarškega sindikata. V Novem Sadu se mudi posebna državna komisija, ki revidira plovni park brodarškega sindikata v Novem Sadu. Komisija je razkrila, da je brez sledu izginilo 11 tovornih parnikov in 66 vlačilcev. Temeljita razvija je potrdila sum, da so bili ti parniki odpeljani in prodani v inozemstvo. Država ima 400 milijonov din. škode. Vlada je brzojavno obveščena in zahtevana so navodila za postopanje, ker obstoja sum, da

la nad Gradcem. Okraj Drave proti jugu se dvigajo Pohorje, čegar vrhovi so zaviti v meglo, le cerkev sv. Antona se je še izmotala iz nje. Par korakov od razgledišča je velik mejni kamen (če se ne motim XIV. 425). Od tod gre državna meja po grebenu do vrh Košenjaka. V četrť uri smo že pri Sv. Urbanu (1330 m), tamkaj začne nov mejni odsek (XV. 1). Cerkvica spada pod župnijo v Pernicah, zato so jo prisodili naši državi. Od tod je razgled samo na Pohorje in Dravo. Od Pernice do Sv. Urbana smo rabili eno uro.

Od Urbana gre kolovoz ob meji in sicer večinoma po avstrijski strani. Pri drugem velikem mejnem kamnu zapustimo kolovoz in mahujemo po stezici ob meji do lepe razgledne točke in po košenjaki na vrh Košenjaka. Od Urbana smo rabili ravno eno uro, torej od postaje v Vuzevici štiri ure in pol brez počivanja, drugače pet in pol. Stali smo isti dan najvišje, tudi solnce je stalo takrat najvišje, ker ura je kazala poldne. Dva sva stala na Košenjaku, dva pa na Kokošnjaku, ker nobeden ni hotel odnehati od svojega nazivanja vrha.

Vrh Košenjaka je zdaj deloma poraščen, deloma pred leti posekan, na severu proti sedlu (točka 1443) in proti vrhu Jankec (1472 m) pa se raztezajo lepe košenjake. Na sedlu je velika kmetija, kjer je bila svoj čas tudi gostilna.

Razgled s Košenjaka je tako hvaležen

je v afero zapletenih več višjih uradnikov v Beogradu.

— **Bolečine?** V obrazu? V udih? Poskusite pravi Fellerjev Elzafluid! Vi se bodete čudili! Dobrodejen pri drgnjenju celega telesa in kot kosmetikum za kožo, zobe in negovanje ust! Veliko močnejši in boljši kakor francosko žganje ter čez 25 let priljubljen! S pakovanjem in poštnino 3 dvojnate ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev s 10% doplatka razpošilja: lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 201, Hrvatske.

— **Koliko žensk ima Jugoslavija.** — Skoro v vseh naših pokrajinah je bilo pred svetovno vojno več moških nego žensk. Danes imajo ženske neznatno večino. V celi državi pride povprečno na 1000 moških 1022 žensk. V posameznih pokrajinah je razmerje sledeče: Na tisoč moških odpade v Medjimurju 1021 žensk, v Banatu 1041, v Bački in Baranji 1050, v Hrvatski in Sloveniji 1053, v severni Srbiji 1085, v Sloveniji 1097, na otoku Krku in Kastvu 1137, v Dalmaciji 1111, v južni Srbiji 1008 m. v Črni gori 1006. Edino Bosna in Hercegovina sta tako nesrečnik, da je manje žensk nego moških. Na tisoč moških odpade tam samo 957 žensk, tako, da je 43 moških od 1000 obsojenih na devišstvo.

— **Senzacionalen preokret v procesu zoper Paskijevića v Zagrebu.** V procesu zoper 19-letnega dijaka Paskijevića, ki je umoril in oropal dva tihotapca, in ki že 14 dni tvori največjo senzacijo v Zagrebu, je včeraj nastopil senzacionalen preokret. Paskijević je priznal, da je oba tihotapca sam umoril, dočim je doslej dolžil soudeležbe tudi drugega obtoženca Thierrya. O tem pravi sedaj naenkrat, da ga je samo nagovarjal k ropu, a v dogovorjenem času ni prišel in sploh ni bil zraven. Radi tega se je hotel nad njim maščevati in ga je obdolžil, da je enega tihotapca on umoril.

— **12-letna mati.** Dne 11. tm. je v Novem Sadu 12-letna Ana Smit iz Apatina v bolnici porodila zdravega sina. Mati in sin sta popolnoma zdrava. Mlada mati pripoveduje, da jo je pred 9 meseci v apatinskem gozdu posilil neki mladenič. Ana Smit je brez dvoma najmlajša mati v Jugoslaviji.

— **Solunska železnica.** Grški minister finance namerava takoj po volitvah priti v Beograd na pogajanja o odkupu solunske železniške proge s strani Jugoslavije.

— **Svojo ženo ubit in oproščen.** V torek se je zagovarjal pred osiješkim sodiščem tamošnji mesar Josip Stibij, radi umora svoje žene. Stibij je s svojo ženo pred vojno živel srečno. Leta 1914 je moral k vojakom in je prišel v rusko ujetništvo, iz katerega se je lani povr-

in obsežen, kakor ga celo Pohorje ne premore. Na zahodni strani leži razprostrta cela bivša Koroška s svojimi dolinami, jezerci in obrobniimi visokimi Alpami. Proti severu obličasta golica, proti vzhodu vse srednje-štajersko hribovje in gorovje do Slov. goric. Na jugu celo Pohorje in kotlina Slovenjgradca, na desno od nje lepa gora Sv. Uršule (1694 m) in poleg nje mogočna Peca (2114) s svojimi strmimi žlebovi in pečinami; pred njo gozdната in z vasicami posejana Strojna (1054), nekako odtrgani kos Pohorja.

Tam doli ob Dravi v naših Libeličah so pokali topiči, ker so martinovali in odgovarjali so jim za Slovenjgradcem v Šmartnem. Legli smo na južni strani vrha v mehko travo in si pripravili gorsko kosilo iz založajev nahrbtnikov. Onstran vrha je pihal močan veter, tu pa nas je kril gozdič na desni in levi in toplo solnce nam je prav dobro delo.

Gledali smo na Veliko Kopo in Črni Vrh (1543), ki pa sta še ovijala glavi z meglo. Pohorje vpliva in imponuje s svojo maso in razsežnostjo, z neskončnimi gozdovi in z utrudljivo samoto. Skupina Košenjaka in tudi Kozjaka pa ima vse bolj vesel značaj. Travniki in gozdiči, selišča in razgledišča se menjajo, da človek sam ne ve, kdaj je prišel na vrh. Iz Vuzenice je na Košenjak pet kratkočasnih uric po zložni poti, na Veliko Kopo imaš tudi pet ur od postaje (Vuhred ali Vuzenica), pa te ure se vlečejo in obešajo na kolena, da vedno pogledavaš na uro, kodaj boš na vrhu.

ni. Žena je imela med tem ljubavno razmerje z njegovim bivšim mesarskim učencem in je živela z njim v divjem zakonu. Ko se je mož povrnil domov, ga sploh ni hotela več poznati. Ona je spala s svojim priležnikom v spalnici, moža pa je iztirala v mesnico, kjer so spali pomočniki. Mož, ki je še ženo vedno ljubil, je upal, da se bo še poboljšala in ga zopet priznala kot svojega moža. Ko pa ga je žena stalno prezirala in se za vse njegove prošnje in opomine ni zmenila, jo je nekega dne na cesti z mesarskim nožem zaklal. Na predlog zagovornika je bil poslan obtoženec na opazovanje v zavod za živčnobolne, kjer so konstatirali, da je izvršil svoje dejanje v duševni zmedenosti in da za to ni odgovoren. Na podlagi tega je bil Stibij oproščen in takoj izpuščen iz zaporov.

— **Trockijeva bolezen.** V berlinskih krogih, ki so navadno dobro poučeni o dogodkih v Rusiji, se zatrjuje, da je Trockij nevarno bolan. Zdravniki so konstatirali želodčni rak. Iz Berlina je bilo nujno pozvanih več specialistov, ki bodo izvršili operacijo.

— **Nesreča danske kraljice.** Danska kraljica, ki je pred par dnevi peljala s prestolonaslednikom v svojem avtomobilu na sprehod proti Fredensburgu. Vsled nepredvidnosti šoferja je avtomobil zadel v zaprte železniške zapornice. Udarce je bil tako silen, da so se prelomile zapornice, avtomobil pa je bil težko poškodovan, vsled česar se je na mestu ustavil. V tem trenutku je pridrvel ekspresni vlak, ki je komaj kakih 10—15 centimetrov oddaljen od avtomobila zdrvel z največjo naglico mimo avtomobila in se imata kraljica in prestolonaslednik zahvaliti le srečnemu slučaju, da sta ostala pri življenju.

— **Nenavadno odkritje ruskega akademika.** Na zadnjem zasedanju ruske akademije znanosti v Moskvi je predložil akademik Joffe poročilo o svoji najnovejši iznajdbi: Izjavil je, da se mu je posrečilo iz kamenite soli napraviti žico, ki je ravno tako prožna, kakor železna ali jeklena. No, če je to res, bodo cene žice skoraj gotovo padle. Pa bolj verjetno je, da je to mesto ameriške izjemoma enkrat ruska — raca.

Dopisi.

Slovenska Bistrica. Prejšnjo Pajmanovo žago, ki je pred kratkim prešla v last trgovca Kirbiša iz Celja, je ta prodal spet naprej družbi »Velepromet«, iz Zagreba. — Novokovo gostilno v kolo-dvorski ulici, ki je bila prej last znane-ga narodnjaka pokojnega g. Petra Novaka, je prevzel g. Uhernik. — Sokolska Miklavževa slavnost v hotelu »Beograda« je uspela v občo zadovoljnost mladih in

Okrog ene ure smo zapustili prijazni obmejni vrh in obljubili, da ga še večkrat obiščemo (ali iz Vuzenice ali iz Dravograda). Pod nami se je belila cerkvice na Ojstrici (St. Janž), v karti Kimperh (981 m). Zaleteli smo se po desnem brdu čez košenice navzdol proti Tratinkovi bajti in trem križem, pa smo kmalu ugotovili, da smo zopet napravili nepotreben ovinek. Zato smo zavili na levo v grapo in malo navzgor mimo lepe planinske šole iz lesa in že smo ob dveh sedeh v gostilni pri Mortiju na Ojstrici. Soba je bila kmalu polna domačinov in izletnikov iz Dravograda. Zapele so citrice in mladina je veselo zarajala. Mi starini pa smo modrovali, katero ime je pravo: Košenjak ali Kokošnjak. V svoj jezikovno-znanstveni krožek smo povabili tudi gospoda župnika, ki je pojasnil, da domačini poznajo samo Košenjak, ker je dosti košnje gori, ne pa Kokošnjaka, ker tod okoli tudi ne poznajo kokoši, ampak samo kure. Nemeč iz Maribora in Dravograda, ki so hodili streljat divje peteline in morda tudi kokoši, so slovenski Košenjak napačno prevedli v Hühnerkogel in Slovenci nedomačini so to besedo zopet prevedli nazaj v Kokošnjak.

Na Ojstrici je bil naš glavni počitek, ki se je naenkrat raztegnil na dve in pol ure, zato smo začeli nalagati svoje olajšane nahrbtnike, da nas ne bi vjela noč po gozdu in bregovih in blatnih kolovozih, ki kažejo, da se bližamo dolini. Ucvrli smo jo po brežini in pritekli v debeli uri v Dravograd še pred nočjo in

starih. Miklavž je bil precej radodaren; da so darila obdarovancem bolj teknila, zato sta skrbela Krulčeva teta s pijačo in jedačo ter čitalniški orkester, tako da se je razvila prijetna, neprisiljena zabava.

Celjske vesti.

Proslava rojstnega dne Nj. Veličanstva kralja Aleksandra v Celju. Oficirski zbor celjske garnizije priredi v čast rojstnega dne Nj. Vel. dne 17. tm. svečano zabavo s plesom v veliki dvorani Narodnega doma. Organizacija jugoslov. nacionalistov proslavi večer 17. tm. z obhodom po mestu, z bakljado in godbo. Zbirališče na Dečkovem trgu pred Nar. domom.

Upravno sodišče v Celju. Pri zadnji javni obravnavi dne 11. tm. je nastopila kot tožiteljica Nabavljajčka zadruge v St. Lenartu v Slov. gor. proti delegaciji financ v Ljubljani radi odmere prometnega davka. Razsodba se izda tekom osmih dni pisemenim potom.

Celjski šahovski klub lepo napreduje. Dokaz za to je zadnji občni zbor dne 12. tm., ki se ga je udeležilo lepo število članov. Rednemu turnirju je prisostvovalo 24 igralcev, ki so igrali vsak po 23 partij. Za klubovo prvenstvo teknujeta prof. Vagaja in Šribar z 22, ozir. 20½ točkami. Klub je naprosil šahovskega mojstra g. prof. dr. Vidmarja za simultansko igro, ki se bo najbrž vršila še ta mesec. Najbrž priredi tudi slov. šahovska zveza prihodnje leto pokrajinski turnir v Celju.

Ljudsko vseučilišče v Celju. V ponedeljek, dne 17. tm. ne bo predavanja, ker je državni praznik.

Sokolsko društvo v Celju priredi v četrtek, dne 20. dec ob 20. uri v gostilniških prostorih Nar. doma družabni večer brez vstopnine, spojen s predavanjem in z razdelitvijo diplom tekmovalcem.

Olepševalno društvo v Celju je utrpe-lo pri zadnji povodnji v parku veikan-sko škodo. Dobro nasuta pota so od vode ostržena in poplavena in tudi na nasadih je povzročena velika škoda. Društvo bo moglo spraviti mestni vrt v prejšnji stan le z izrednimi prispevki. Meseca februarja namerava prirediti v to svrhu veliko tombolo.

Sokolstvo.

o Na Silvestrov večer marsikateri človek ne ve, kje bi najlepše končal staro in pričel novo leto. Gotovo bo letos najlepša zabava »Silvestrov večer« v Narodnem domu, ki ga priredi Mariborski Sokol v korist svojemu bodočemu domu.

se utaborili v gostilni v Narodnem domu, ker je bilo še dovolj časa za vlak. Odprli smo še enkrat nahrbtnike in pospravili vse ostanke hribovskih pojedin.

V večernem vlakcu smo prišli skupaj z loveci in drugimi izletniki, ki so nas povpraševali, kakšne ture da smo napravili. Odrezali smo se na kratko: »Prehodili smo ves Kozjak.« Pa je bil med njimi neki sitnež, ki ni prav verjel, da smo mi pravi planinci. Ko je čul naš pogovor o Pernicah in o Košenjaku in Kokošnjaku, je važno pripomnil: »V pernicah ste že bili in mimo kokošnjakov ste tudi hodili, pri vsaki kmečki hiši so, na Kozjaku pa niste bili. Kozjak prične pri Sv. Vrbanu nad Kamnico pri Mariboru in sega do preseke med Marenbergom in Ivnikom (Eibiswald).« Opravičili smo se, da to že sami vemo, da smo priznani pohorski vodniki, ki smejo iti in se izgubiti tudi v druge gore, ne samo na Pohorju, in da za neturista pomeni Kozjak vse pogorje severno od Drave od Maribora do Dravograda. Hotel je nekaj odgovoriti, pa se je med tem vlak ustavil v Rušah, in se je toliko ljudstva natrlo na vlak, da so ga izrinili v drugi oddelek vagona.

Prihodnjič pa pojdemo reš na Kozjak, ki vrhuje v Kapunarju (1049 m) nad Marenbergom, čegar zgodovina je morda sorodna s Košenjakovo, ker tudi temu pravijo nekateri Kokošnjak.

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Sobota, 15. dec. »La Boheme«, Ab. D.
Nedelja, 16. dec. ob 15. uri »Ženitev«, izven.

Nedelja, 16. dec. ob 20. uri. Koncert v proslavo rojstva Nj. Veličanstva kralja Aleksandra. Poleg koncerta opere »Cavalleria rusticana« Ab. E.

Ponedeljek, 17. dec.; »Hasanaginica«, Gostovanje v Ptuj.

—□—

»La Boheme«. Pri današnji vprizoritval opere »La Boheme« poje partijo Collina g. Hugo Zathay, član ljubljanske opere. G. Zathay nam bo še v nepozabnem spominu izza lanske sezone, kjer je gostoval v »Faustu« (»Mefisto«). Nedvomno bo današnje gostovanje odličnega pevca umetnika mnogo pripomoglo k lepemu uspehu. Predstava se vrši za ab. D, kjer je pa še več lepih vrst parternih sedežev in lož na razpolago.

»Ženitev«. V nedeljo popoldne ob 15. uri se vprizorit velezabavna Gogoljeva komedija »Ženitev«, ki je pri vseh vprizoritvah izredno zabavala občinstvo.

Proslava rojstva Nj. Vel. kralja Aleksandra. Dne 16. dec. na predvečer rojstva Nj. Veličanstva kralja Aleksandra priredi narodno gledališče v Mariboru slav-nosten koncert s sledečim sporedom: E. Adamič: 1. »Iz moje mladosti«, a) Ob zibelki, b) Mož z medvedom, c) Bolna mati, d) Pripovedka. — Svira vojaški orkester pod vodstvom g. kapelnika Herzoga. 2. a) R. Strauss: »Jutria, b) H. Wolf: »Zjutraj«, c) R. Strauss: »Himna ljubezni«. Poje operna pevka gđ. Vladimirovna s spremljevanjem orkestra. 3. St. Prmr: »Božična suita« za orkester. a) Preludij: Advent. (Pričakovanje Odršenika.) b) Božič. (Rojstvo Kristusovo.) c. Pastoralni Scherzzo. (Sv. trije kralji). — Poleg tega se bo vprizorila Mascagnijeva opera »Cavalleria rusticana«, kjer nastopijo ga. Mitrovičeva, gđ. Kogejeva in gđ. Petkova ter gg. Skrivanič in Govorov.

Pripombe k slavnostnem koncertu, k Adamičevi suiti »Iz moje mladosti«. 1. Ob zibelki. Mati ziblje svoje dete in ga uspava s pesmijo. Otrok zaspi in mati sanja: dete raste in se veselo igra. — Dete se prebudi. — Zopet ga mati umiri. Sanja dalje: dete raste. Doraste do mladeniča. Junak bo! Slaven! Od matere pojde! Oženi se! Veselo svatbo praznuje! Sama ostane mati. Kje bo sin, ko pride k njej smrti? — Nemirno dete jo predrami iz sanj. Zapoje mu in sama sredi pesmi zaspi ob zibelki. 2. Mož z medvedom. Deca se vsiplje iz vseh strani. Mož z medvedom je tu! Medved pleše, a možsiromak vrtil svojo lajno in s klobukom v roki prosi milodarov. Otrokom zabava, njemu grenak kruh, medved pa se nerodno vrtil in nezadovoljen renči. 4. Mati je bolna. Žalosten se otrok igra misleč na bolno mater. Kaj če umre. Skoči k materini postelji. Mirno spi. V iskreni globoki molitvi prosi za materinsko zdravje. Umiri se. 5. Pripovedka. Vsako leto zahteva strašni zmaj mlado deklico kot žrtev. Žreb odloči, da mora pasti kraljičina. Čaka sama svoje usode in zmajevo rjovenje se že čuje. Projaha mladi neznan kraljevič. Hoče kraljičino rešiti. Začne se boj, v katerem zmaj svojo glavo izgubi. Zvijta se v smrtnih bolečinah. Od daleč pa se čuje prihod žalostne procesije, ki naj prinese nazaj v grad, kar je še od kraljičine ostalo. A tu kraljevič zmagoslavno stopa s svojo oteto kraljičino na svatbo.

Kultura in umetnost

x Nova Evropa. Prejeli smo 17. številko »Nove Evrope« s sledečo vsebino: Francoska diplomacija i Petar Zrinski I drugi odnosi francosko-hrvatski (E. Hauman); Amerika i naš čovek u njoj (F. Lupis—Vukić); Antropozofski pokret Rudolfa Štajnera (H. E. Lauer); Veterinarstvo in srpskoj vojski za vreme ratova 1912—1918 (Dr. Lj. Mladenović); Austria docet (I. Berlin). Priporočamo naročevanje. Natančnejša pojasnila daje krajevni poverjenik g. Božidar Borko, Maribor, Jurčičeva ul. 4.

Mariborske vesti.

Maribor, 14. decembra 1923.

POZIV MESTNEMU PREBIVALSTVU

Mestno županstvo poziva prebivalstvo, da okraši v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja, dne 17. decembra svoje hiše z državnimi in narodnimi zastavami. Na predvečer se vrši po mestu bakljada, pri kateri naj se okna primerno razsvetijo.

MARIBORSKI HUMOR.

Nemka, ki ne zna slovensko, dobi po naključju v roke mariborska lista »Straža« in »Enakost«. Toliko je pa vendarle bila radovedna, da jo je zanimalo, kako se pravi tema časnikoma po nemško.

»Čuj, Mitzi,« vpraša služkinjo v nemškem jeziku, »kaj se pravi: »straža?« — Mitzi, stara slovenska korenina, a dobro podučena v vseh skrivnostih mariborske nemščine, jo odreže: »Polica.« — Čudni so ti Slovenci, si je mislila z nekimi tihimi zadostjenjem naivna Nemka, še njihovi listi imajo — policijsko glavo. »Nun, Mitzi — was ist das: »Enakost.« »Ein Bein,« reče brihtna Micika, ne misleč, da jo spravi ubogo Nemko še pred težje vprašanje. Ni čuda, če Nemci ne morejo biti zadovoljni v deželi, kjer imajo listi tako zagonetna imena. Ist das eine Kultur, bitte?

Mudil sem se na trgu, da bi prinesel ženi krompirja za naše krompirjeve (kuradniške) pojedine. Vprašam kmetico: »Ali imate kaj krompirja na vozu?« »Ne, ampak peteržilj.« »Kje pa je Peter Žilj.« »Tu pod odejo.«

Sele ko je razgrnila odejo, sva se razumela: jaz sem spoznal njen peteržilj, ona pa mojega Petra Žilja. Pa sprla se zaradi te jezikovne finese nisva!

Imam smolo z ljudmi. Na poštnem uradu me vpraša neko žensko: »Kje je gospodična Lina, da bi jo nekaj prosila.« Poznam več poštnih gospodičen, a katera izmed njih je Lina — no, tega si nisem zapomnil. Vprašam jo tedaj za priimek, pa je bila v taki zadregi kot jaz trepatek poprej pri Lini. Končno se je tudi to pojasnilo. Pokazala mi je nadpis na dveh vratih:

POJASNILA DOBE STRANKE SAMO PRI LINI.

in Organizacija Jugoslovenskih Nacionalistov v Mariboru in okolici priredi v nedeljo dne 16. t. m. ob 17. uri na predvečer rojstva Nj. Vel. kralja Aleksandra I. veliko manifestacijo v veliki dvorani Narodnega doma. Po zborovanju se razvije ob 18. uri izpred Narodnega doma povorka po Tattenbachovi, Sodni Aleksandrovi do kolodvora, od tam po Kolodvorski ulici na Zriškega trg, okrajno glavarstvo, Trg svobode, Slovenski, Gosposki ulici na Glavni trg, kjer se povorka po odpevanju narodne himne razide. Vabi se vse narodno čuteče občinstvo, da se zborovanja in povorke udeležijo. Na četu povorke koraka godba narod. žel. društva »Drava«.

in Organizacija Jugoslovenskih Nacionalistov pozivlja s tem vse hišne posestnike, da razobesijo v nedeljo na predvečer rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra I. zastave, stanovake pa, da ob priliki povorke razsvetijo svoja okna.

in V soboto, dne 15. decembra ob 20. uri sestane akcijske čete v Narodnem domu. Vdeležba obvezna. Čelnik.

in Elitni ples na čast rojstnemu dnevu Nj. Velikanstva kralja. Opozarjamo pogovorno na elitni ples, ki ga priredi tukajšnji Oficijski dom v ponedeljek dne 17. tm. ob 21. uri v Götzovi dvorani. Vstop je dovoljen samo vabljenim. Vabila so že dostavljena. Eventuelna pojasnila še daje g. por. Zobec, 32. art. puk.

in Otvoritev umetniške razstave. Očitatelje opozarjamo, da bo jutri, v nedeljo ob 9. uri otvorjena kolektivna razstava mladega slikarja g. Ante Trstenjaka. Opozarjamo na tozadevne novice, ki so izšle zadnje dni v našem listu in priporočamo občinstvu, da razstavo obilno

obiskuje. Odprta bo od 9—12 in od 13—17 ure.

in Jugoslovenska Matica v Mariboru prosi svoje člane, da poravnajo članarino za leto 1923. Dalje sporoča, da ima v razprodaji »Gospodinjski koledar« za l. 1924. Uradne ure vsak dan, razen nedelj in praznikov od 15½—17 ure. Pisarna v Sodni ulici št. 32, na vogalu.

in Svitanje predpusta ali velikomestna reduta v Mariboru. Mrkogledi advent se nagiblje h koncu in na obzorju se pojavlja veseli predpust s princem Karnevalom, z ženini in nevestami, s polnimi in praznimi žepi itd. Letošnji predpust bo nudile celo vrsto plesov in drugih prireditvev, nad vsem pa bo kraljevala bohemski reduta, ki jo namerava prirediti umetniški klub »Grohar«. Vsem je še v dobrem spominu »Japonska noč«, najoriginalnejša in uprav rekordno obiskana prireditev v prošli predpustni sezoni. Letošnja prireditev te vrste bo po svoji originalnosti in senzacijskosti še prekosila »Japonsko noč«. Iz pravkar započelih temeljitih priprav razvidimo, da bo umetniški klub »Grohar« priredil reduto popolnoma v velikomestnem stilu in da bo nudila res nove in originalne atrakcije. Znano je, da je mestna občina odstopila »Groharju« brezplačno stavbišče za zgradbo umetniškega paviljona v Mariboru. Klub se živahno pripravlja na gradbo, ker mora biti paviljon najkasneje v petih letih izročen javnosti. Da si »Grohar« pridobi novih denarnih sredstev, se je tudi letos odločil, organizirati velikopotezno predpustno prireditev. Nihče ne dvomi, da ne bo moglo nobeno drugo društvo tekmovati z njim in da bo »Bohemska reduta« res prvovrstna predpustna senzacija. Vršila se bo zadnje soboto v januarju, t. j. dne 26. prihodnjega meseca in leta. Prireditelji bodo poskrbeli, da bodo odstranjene neprijetnosti »Japonske noči«, predvsem velika gnječa. Zato bo število gostov omejeno in bodo imeli pristop le vabljeni. Ker je to reduta, mora biti vsak maskiran, najmanj pa s krinko. Maske ne bodo dragocene, poskrbljeno pa bo, da bodo kar najbolj originalne. Podrobnosti bomo ob časa do časa sporočili. Pristavljamo le, da bodo pri dekoracijah itd. delovali vsi člani »Groharja« in da so v pripravljalnem odboru najodličnejše mariborske dame. Organizacijski načrt je izdelal g. arh. Schell.

in Ljudska knjižnica bo nudila za božično sezono izbiro novih knjig. Vsak dan nakupi vodstvo nekaj dobro ohranjenih antikvaričnih knjig prvovrstne literarne vrednosti, skrbi pa seveda tudi za to, da dobi »Ljudska knjižnica« vsako knjižno noviteto v našem jeziku. V zadnjih dneh je bilo nakupljenih več knjig, ki bodo prava slaščica za čitanja-željne prijatelje »Ljudske knjižnice«. Priporočljivo bi bilo, da bi se vsakdo že zdaj založil z lektiro za božične praznike.

in Kakor blisk se širi po mestu vest o dobrodelni veselici, ki jo priredi tukajšnje gasilno društvo in njega rešilni oddelek dne 5. januarja 1924 v vseh prostorih Götzove dvorane. Za danes izdano le toliko, da je čisti dobiček namenjen za nabavo prepotrebne novega rešilnega avtomobila in upamo, da bo ta humani namen prireditve privabil kar največ posetnikov. Podrobnije bomo še poročali.

in Prošnja ušmilenim srcem! Dve vdovi, vsaka s 3 malimi otroci v starosti od 1—14 let, ki sta bolehi in brez vsakih sredstev, se obračata do ušmilenih src s prošnjo za podporo, bodisi v denarju, obleki ali živilih. Darove sprejema naše uredništvo, kjer je naslov na razpolago.

in Državna loterija. Srečke za novo kolo se dobivajo zopet pri blagajni glavne pošte. Cena celi srečki je 80 D, polovici 40 in četrtinki 20 D; tem primerno so tudi dobitek zvišani. Srečke se razpošilja tudi izven Maribora.

in Lekarniško nočno službo vrši ta teden lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Aleksandrovi cesti.

in Zdravniško nedeljsko in prazniško službo vrši ta teden do nedelje 16. do sobote 22. decembra dr. Vinko Drasch, Kralja Petra trg 3.

in Trgovski ples priredi Slov. trgovsko društvo v Mariboru dne 19. januarja 1924 v Götzovi dvorani.

in Dar rešilnemu oddelku. Podporno društvo železniških delavcev in uslužbencev v smrtnem slučaju je darovalo 500 D. Lepa hvala!

in Primarij Dr. Mirko Černič je popolnoma okreval in spet redno ordinira.

in V znamenju stanovanjske bede. Včeraj je bila na Koroški cesti 43 sodno deložirana družina delavca Jakoba K., ki se je brez dovoljenja vselil v izpraznjeno stanovanje. Mož se je obrnil na vojaško oblast, da bi mu dovolila stanovati začasno v kaki baraki, na kar pa seveda voj. oblast ni pristala. Tako je cela družina z malimi otroci dobesedno na cesti. Stanovanjski urad ne more nakažati stanovanj, ker ni nobenega praznega.

in Gradbeni konzorcij »Mojmir«. V Kreditni in stavbni zadrugi »Mojmir« pred kratkim ustanovljeni konzorcij je že pričel s poslovanjem. Pravinik je na razpolago proti mali odškodnini. Dosedaj je vplačalo 7 članov, med temi dva polna deleža po 1.500 Din. Sestava konzorcija je tudi iz trgovskega stališča zelo praktično urejena. Od strani prijavljenih članov se dela na to, da se bo z gradbo prve hiše pričelo takoj spomladi. Deleži se plačujejo v Zadržno Zvezo in nimajo z ostalo imovino zadruge nič opraviti. Kdor ima resno voljo in sicer resno voljo tudi v svojem interesu, da se bo v Mariboru vendarle začelo resno stavbeno gibanje, naj se zanima za ta konzorcij.

in Cvetlična razstava v prid pomožni stanovanjski akciji. Društvo vrtnarjev in sadjarjev za Slovenijo priredi letos svoj občni zbor v Mariboru. Ob tej priliki se vrši v našem največjem vrtnarskem podjetju »Vrt« (Džamonja & dr) dne 2. in 3. februarja velika cvetlična razstava v prid pomožni stanovanjski akciji »Dom ubogih«. Kreditna in stavbna zadruga »Mojmir«, ki si je napram na prvi enketi izraženim dvomom, ali sme zadruga to akcijo izvršiti, med tem pridobila od pristojne strani odobrenje, organizira tozadevno posebni odbor, ki sklicuje pred novim letom drugo veliko enketo. Tako je tudi ta akcija za največje brezstanovanjske reveže dospela na pravi tir uredničenja.

in »Splošni adresar«. V pripravi se nahajajoči »Splošni adresar« bo vseboval poleg splošnih naslovov za Maribor in okolico tudi naslove znamenitejših tvrdk na Štajerskem, v uredniškem delu pa več zanimivih razprav.

in Varstveni alarmni aparati. Včeraj popoldne je razkazoval na policijskem komisarijatu zastopnik tvrdke »Interagencija« varstvene alarmne aparate, ki nudijo zanesljivo zaščito pred vlomilci in tatovi, ker pri vsakem najmanjšem dotiklaju sprožijo električni zvonec in tako opozore na nevarnost. S pomočjo živega srebra so ti aparati tako občutljivi, da zadostuje le najmanjši dotiklaj in povsod, kjer je nameščen alarmni zvonec, zazvoni in zvoni neprenehoma 8 ur, če zvonca nihče ne zapre. Aparatov je več vrst, večji za velepodjetja, banke itd., manjši za trgovine in privatnike. Alarmni aparat se lahko povsod namesti: v blagajni, na vratih, na mizah, v omarah, pri oknih, na zidu itd., sploh povsod, kjer bi lahko poskušal svojo srečo kak vlomilec. Izum znači velik napredek na polju obrambnih sredstev zoper vlom. Ti aparati imajo namreč še to prednost, da funkcionirajo tudi, če zločinec prekinje električni tok, s pomočjo lastne baterije. Kakor hitro se »čuvaj« sproži, ni več nobenega sredstva, da bi se ustavil zvonček. Pri trgovinah se lahko razen tega uredi aparat tudi tako, da v momentu, ko se sproži, začne goreti luč v lokalu in na cesti ter se tako opozori pasante na vlom. Alarmni zvonec se lahko namesti na več mestih, tako v lokalu samem, na stanovanju in pri policiji, tako da je ta takoj opozorjena na nevarnost. S posebnimi pripravami se lahko natančno naznači, pri katerih vratih ali oknu je vlomilec vlomil v prostor, pri katerem predahu blagajne itd. Je začel svoj posel. Po večjih mestih imajo vse večje tvrdke take aparate in alarmne zvonce napeljane tudi direktno na policijo. Tudi najspretnejši vlomilec ne more odnesti ničesar, da bi ne bil opažen. Aparati v svoji dovršenosti nadkrikujejo vse dosedanje varstvene naprave in so uporabni povsod. Zastopnik

tvrdke bo danes, v soboto, ob 20. uri zvečer razkazal aparate v kazinski dvorani (Slomškov trg) vsem, ki se za to zanimajo. Vstop vsakomur prost. Opozarjamo na to vse trgovce, obrtnike itd., pa tudi vse zasebnike, ker se dajo ti aparati uporabiti obenem tudi kot hišni zvonci.

in »Kje je pokopan otrok?« Mestni magistrat nam poroča: Z ozirom na notico v Vašem cenj. listu št. 246 z dne 30. okt. 1923 pod zaglavjem »Kje je pokopan otrok?« Vam sporoča podpisani mestni magistrat, da je bil slučaj uradno obravnavan že 5. aprila tl. Mestni pogrebni zavod je prejel za mrtvorajeno deklico Bobek sicer nakaznico za grob od upravitelstva splošne bolnice v Mariboru, vendar otroka samega ni prejel. Ravnateljstvo pogrebne zavoda je z vlogo na mestni fizikat prosilo za pojasnilo slučaja in upraviteljstvo bolnice je z dopisom na mestni magistrat mariborski št. 354 z dne 14. aprila 1923 sporočilo, da se je zgoraj imenovano trupelce po krivdi bolnišničnega strežnika priložilo v krsto mrliča Jožef Kovačič, ki je bil pokopan dne 21. marca tl. v grobu boln. odd. IV-0-373. Kakega računa o pogrebnih stroških otrokov oče ni prejel in ga seveda tudi ni mogel poravnati.

in Mestno kopališče je izven nedelje in ponedeljka vse dni v tednu odprto od 10. do 19. ure zvečer. Parna kopelj je ob sredah in petkih ves dan za dame, ostale dni pa za gospode. Obiskovalcem kopališča stoji vedno na razpolago prvovrstni operater.

in Pisalni stroji na obroke! Tvrdka Ant. Rud. Legat, specialna trgovina s pisalnimi stroji, Maribor, Sloveaska ul. 7, proda ob božični pisalne stroje za potovanje različnih sistemov (Erika, Underwood, Vasanta itd.) po ugodnih plačilnih pogojih. Glej tudi inseratni del.

in Izdelovalnica obutve Dragotin Roglič v Mariboru, Koroška c. 19, nam naznanja, da je zopet v položaju zadovoljiti p. n. odjemalce v vsakem oziru in sprejemati naročila na drobno in veliko, kar v zadnjih mesecih vsled velikih dobav ni bilo vedno mogoče. Tvrdka izdeluje priznано najboljšo čevlje znamke »KARO« in opozarjamo na inserat v našem listu.

in Opozarjamo na oglas tvrdke R. Monjac, čevljarska delavnica v Jurčičevi ulici; daje 10% popusta pri nakupu čevljev lastnega izdelka! Ugodna prilika za praznike!

in Javna dražba. Dne 19. tm. se vrši v carinskih magacinih tuk. Glavne carniarnice javna prodaja 48 sodov ordovala 180 paketov igralnih kart in malenkosti. Prodaja se začne ob 9. uri zjutraj.

in Restavracija »Narodni dom« ima na razpolago okusno renoviran salon, lepe zračne sobe za klube in obnovljeno kegljišče. Izrečno pristna domača vina. Abonent se sprejemajo po 20 Dinarjev dnevno.

in Hotel in restavracijo »Košovo« na Grajskem trgu 1 je prevzel primorski rojak in bivši gostilničar v Rotovski kleti, g. Rado Starman. Prepričani smo, da se bo ta najstarejša gostilna v Mariboru pod njegovim vodstvom kmalu zopet povzpela na prvo mesto in postala središče narodne družbe. Na razpolago so lepe dvorane za društvene prireditve. Kuhinja in klet bosta nudili najboljše in zato gostilno vsem toplo priporočamo.

in Hotel Halbwidl. Danes nedelja jutranji in večerni koncert v zakurjenih prostorih.

in Gostilna »Črni Jurij«, Vetrinjska ulica 3. Danes v nedeljo 16. tm. se vrši pojedina jetrnih klobas s koncertom. Korošci, podpirajte svojega rojaka!

in Hotel Kosovo. Vsako soboto koncert. Podaljšana policijska ura. Izvrstna stara in nova vina. Dnevno čevabčiči po 1 D, ražnjiči po 3 D.

in Kavarna Promenada. Danes v nedeljo dne 16. decembra 1923. ob 20. uri kakor vsak dan koncert. Igra znani češki pianist Ohaloupa. Izvrstna vina, specialiteta ribiževo vino. Dnevno sveže domače pecivo.

in Kavarna mestni park. Samo par dni svira gost-konzervatorist na glasovirju, kateri je slučajno v Mariboru.

in Kavarna Frankopan. Od danes naprej dnevno koncert. Z izborna pijačo in domačimi močnatimi jedili preskrbljeno.

Dr. R. Pipuš.

Uprava socijalnega zavarovanja.

(Konec).

V smislu zakona opravlja okrožni urad krajevne posle zavarovanja na ta način, da kontrolira delodajalce v izvrševanju prijavne dolžnosti, vodi v evidenci zavarovane člane, predpisuje in pobira prispevke, daje podpore, nudi zdravljenje in oddaja pomožne priprave za zdravljenje, vodi evidenco in statistiko o bolniških podporah in zastopa okrožni urad pri zavarovanju proti nezgodam; on odreja tudi preiskavo nezgod in izplačuje začasne podpore in začasne rente, ter kontrolira pristojna državna oblastva, ali izvršujejo določila zakona o zavarovanju delavcev in naredbe osrednjega urada za zavarovanje delavcev ali ne. To so bistveno ista opravila, kakor so jih pri nas svojčas pred prevratom izvrševale vse bolniške blagajne. Te so imele celo večje pravice, ker so sestavljale tudi svoj proračun in v okviru zakona določevale višino prispevkov in podpor. Te bolniške blagajne so imele po številu zavarovanih delavcev po enega do 3 uradnike za reševanje tekočih opravil, poleg tega pa odbor, voljen izmed delavcev in delodajalcev, ki je sklepal v zadevah bolniškega zavarovanja, določal višino prispevkov in podpor, nameščal uradnike in nadziral njih delovanje. Te bolniške blagajne so poslovale brezhibno. Vsak teden smo dobili sproti izkaz, koliko prispevkov je treba plačati za vsakega posameznega nameščenca. Če je delavec obolen, je dobil še isti dan, ko se je prijavil, ali pa vsaj naslednji dan, potrebno podporo, potrebna zdravila in potrebno zdravniško pomoč. Danes pa dobivamo plačilne naloge o prispevkih navadno šele čez pol leta in še takrat samo skupno (sumarno) za vse delavce, tako da je onemogočena vsaka kontrola, ali so se prispevki izračunili pravilno ali ne. Oboleni nameščenec pa mora hoditi od delodajalca k občinskemu predstojniku, od občinskega predstojnika k zdravniku, od zdravnika k poslovalnici, od poslovalnice pa k okrožnemu uradu v Ljubljano, da dobi čez en teden ali čez 14 dni popolnoma nezadostno podporo, če sploh kaj dobi, in če mu te poti poprej ne odrežejo.

Tudi naš zakon od 14. maja 1922 določuje, da se mora vodstvo okrožnih uradov izročiti odboru, ki je voljen izmed zavarovanih nameščenecov in izmed delodajalcev. Zakon je že poldrugo leto v veljavi, a gospodom pri okrožnem uradu v Ljubljani se prav nič ne mudi, da bi razpisali volitve za ta odbor. Tam, kjer se toliko denarja po nepotrebnem potrat, se bojijo baje stroškov takih volitev!

III.

Pred prevratom smo imeli v Mariboru svojo bolniško blagajno, plačevali smo na prispevkih 3% mezde, nameščenec in delodajalec so bili s poslovanjem zadovoljni in ta bolniška blagajna, ki je zaposlovala dva uradnika, je prihranila pri svojih nizkih prispevkih še toliko, da si je nakupila lepo enonadstropno hišo v Mariboru. Nameščenec kakor delodajalec je lahko osebno tekom pol ure opravil vse doma v Mariboru. Danes imamo v Mariboru poslovalnico okrožnega urada v Ljubljani. Ta poslovalnica sama zaposluje menda cel ducat uradnikov in vendar se pri njej ne opravi ničesar. Tu ne zveš niti, koliko si dolžan, niti ali bodeš dobil kakšno podporo ali ne.

Ker je delokrog današnjih okrožnih uradov sličen delokrogu nekdanjih (okrajnih, obratnih in drugih) bolniških blagajn, v gotovem oziru celo ožji, in ker so te bolniške blagajne poslovale brezhibno in z malimi stroški, je edino pametna pot ta, da se v vseh krajih, kjer je več kakor 1000 zavarovanih nameščenecov, osnuje kot najnižji organ socijalnega zavarovanja okrožni urad, kateremu je treba dodati voljeni odbor delodajalcev in zavarovanih nameščenecov. Da bi za ustanovitev teh okrožnih ura-

dov zadostovalo že 1000 nameščenecov sledi iz tega, da zakon sam prometnim podjetjem, ki imajo 1000 nameščenecov, naravnost ukazuje, ustanoviti posebno blagajno, ki prevzame posle okrožnega urada. Na ta način bi celo poslovanje postalo spet silno enostavno, postopanje bi se silno pospešilo, delodajalcem in nameščenecem bi se prihranilo mnoge nepotrebne pisarije in mnogi nepotrebni poti, ker bi imeli svoj zavod socijalnega zavarovanja povsod doma. Ta zavod pa bi spet ostal v neposredni zvezi z osrednjim zavodom v Zagrebu.

Isto ali celo manjše število uradnikov, kakor jih je sedaj pri posameznih poslovalnicah, bi zadostovalo, da pri primerni organizaciji dela opravi vsa opravila okrožni uradov, ki bi se ustanovili namesto njih. Treba je torej samo današnjim poslovalnicam, ali pa vsaj večjim med njimi, odkazati delokrog in pravice okrožnih uradov; delo bode postalo enostavno, okrožni urad v Ljubljani pa bode lahko pogrešal devet desetih svojih sedanjih uradnikov, poslovanje bode se silno pospešilo, upravni stroški bodo se znižali na polovico, prispevki tudi vsaj na 2 tretjini in imeli bomo red.

Torej ne centralizacija v Ljubljani, ampak decentralizacija iz Ljubljane more biti edino pravilno sredstvo, ki nam že v mejah obstoječega zakona olajša neznošno breme socijalnega zavarovanja.

Ljubljana je uničila naše uzorno predvojno zavarovanje, v Ljubljani so se izdelali naši novi zakoni socijalnega zavarovanja in nas napravila za državljane druge vrste. Kako moremo potem pričakovati, da se bodo razmere poboljšale, če damo gospodom v Ljubljani še več pravic.

Te razloge je uvaževala tudi mariborska skupina »Zveze industrijcev«, ki se je v smislu svojega sklepa od 1. oktobra 1923 obrnila do osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu s prošnjo, da ta čimprej ustanovi okrožni urad za zavarovanje delavcev pred vsemi v Mariboru za ozemlje mariborske pokrajine in po potrebi še tudi nadaljnje okrožne urade v Celju in Ptuj.

Objave.

§ I. Citraški klub v Mariboru priredi v soboto dne 15. decembra 1923 ob 20. uri večer v Gambrinovi dvorani družabni večer pri pogrjenih mizah, h kateremu se cenj. gg. podporni člani in članice, kakor tudi znanci istih in prijatelji citer uljudno vabijo. Spored je obširen. Nastopi celi citraški klub v skupnih in posameznih točkah. Vstopnina je prosta. Prostovoljni prispevki se hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi vabi odbor.

§ Instrukcije za višjo in nižjo gimnazijo daje revni osmošolec. Naslov pove iz prijaznosti uprava »Tabora«.

§ Študijska knjižnica je občinstvu odprta vsak delavnik med 15. in 17. uro. Vstop v knjižnico čitalnico, kjer so na razpolago vsi časopisi in druga literatura, je popolnoma prost. Za izposojevanje knjig na dom pa je plačati enkratno pristojbino, ki iznaša za letošnje leto 10 D. Interesentje z dežele, ki so odvisni od železniških zvez, lahko obiščejo knjižnico tudi predpoldne od 9.—12. ure.

Film.

Požar v Londonu. Te dni je bila v mariborskem mestnem kinu cenzurna predstava novega senzacionalnega filma v barvah, ki ga je dobavila za Jugoslavijo tukajšnja tvrdka Triglav-film, Mihael Murko. Iz neke ocene povzamemo o tem filmu sledečo sodbo: Ne da miru ljudstva: ne izumitelj, ne tvornicam, še manje pa občinstvu. Ker se s prosto roko kolorirani filmi niso obnesli, se je do danes poskušalo na razne načine. Največje uspehe so imeli avstrijski barvani filmi, ki so producirali barvene efekte na platno, skozi spektralno ploščo pritrjeno pred aparatom. V Ameriki pa so iznašli drugi barveni postopek, t. j. prizma postopek, ki dasiravno še nepopoln, vendar ima to prednost v primeri z avstrijskim, da lahko izvaja ta film vsak najmanjši kino, ker ni treba montirati posebne drage priprave pred kinoaparatom in tudi nobene intenzivnejše luči, kot je

to treba pri avstrijskem filmu. Prvi film te vrste je posnet v Londonu in nam predstavlja velik kozar Londona leta 1666 v okvirju ljubezenske drame. Glavni vlogi igra znamenita kinoigralka in lepota lady Diane Manners. Vsekakor so se morali igralci pri teh novih filmih poslužiti drugačne tehnike šminkanja. Zelena barva se producira s prizma postopkom, na platno kot črna, vsled tega se nam prikazuje čvetoče drevo na sliki kot črna ploskev z rdečimi pikami, kar napravi na opazovalce jako močen vtis. Radi tega je moral režiser vse take posnetke izdelati v ateljeju. Divni pa je pogled krasnih historičnih kostumov, koji so v barvah izborni zadeti. Angleški kritiki so pisali, da izgleda, kakor da bi cela galerija historičnih slik postala živa. Ti novi filmi učinkujejo prvi moment nekoliko tuje. Oko kinocbiskovalca se je po dolgih letih privadilo, da vidi vso plastiko kot ploskev v dveh dimenzijah, z barvo pa dobi slika zopet tretjo, vsled česar ne postane človeško telo samo postava temveč telo. Vse nianse pantomine, ki sedaj niso prišle do veljave, se v tem natančno poznajo. Interesantna je zlasti igra talentiranih kino-igrancev, čijih igro uživaj vsak kino-obiskovalec, ker je igra izrazita. Gotovo so se tudi igralci navadili tehnike v igri kot tehnike v šminkanju. Prvovrstna je v tem filmu igra zločinca Blunficha. Tudi druge znamenite senzacije ima ta film n. pr. sadro drevje na dvoru, čigar sadje je tako naravno, da bi ga lahko trgali s platna, ali pa pogled na tekoči svinec kupole sv. Pavla, ki se je vsled vročine razstopil in teče po stopnjicah. Izdelava tega prvega barvnega filma je stala ogromne vsote, pa je tudi lahko mogoče, da ne bo tako učinkoval kakor enakovrstni film brez barv. Vsekakor pa je ta film velik napredek v tehničnem oziru in mogoče se bomo morali zahvaliti le tej iznajdbi, če ne bo v nekaj letih drugih filmov kakor le barvni. — Domače podjetje »Triglavfilm« zasluzi, da ga podpirajo vsi naši kinopodjetniki.

Trgovina, obrt in industrija.

Kovaška obrtna zadruga v Mariboru.

Ustanovni zadržni zbor za novo ustanovljeno »Kovaško obrtno zadrugo v Mariboru«, katere ustanovitev je ministrstvo trgovine in industrije, odd. v Ljubljani z odlokom od 17. nov. 1923. št. 6422 odobrilo, se je vršil dne 9. decembra 1923 dopoldne v dvorani hotela Halbwid v Mariboru, Jurčičeva ulica, pod vodstvom okrajnega komisarja dr. Rodoška, kot zastopnika obrtne oblasti in v navzočnosti obrtno zadržnega nadzornika Založnika iz Celja ob prav lepi udeležbi zadržnikov iz celega političnega okraja mariborskega. Udeležniki so navdušeno sledili izvajanju predsednika zborovanja, ki jim je razložil v jedrnatih besedah pomen in važnost ustanovitve te obrtne zadruge.

Imenovana zadruga šteje že danes 128 članov in je ustanovljena za vse tiste obrtnike, ki izvršujejo svojo obrt na kovaški način, t. j. navadni kovači, podkovski kovači, vozovni kovači, verigarji, kladvarji, ponvarji, nožarji in kovači za orodje.

Z ustanovitvijo te velepomembne zadruge je obrtna oblast zadostila že dolgoletnim željam vseh kovačev, kateri bodo potem te zadruge lahko uspešneje delovali na svojem gospodarskem polju. Da se bo to res lahko doseglo, nam spričuje najboljšje izvoljeno načelstvo, ki obstoji iz mož, katerih delavnost, žilavost in vztrajnost nam je zajamčena, to so: Načelnik: Franjo Verzel, Maribor, Tržaška cesta št. 6; Podnačelnik: Josip Pečar, Maribor, Pod mostom št. 10; Odborniki: Franc Šabeder, Težno; Alojz Pečkar, Krčevina; Vinko Beziak, Težno; Ivan Eisenhut, Lajteršberg; Franc Horvat, Marija Brezje; Alojz Mom, Zgoranje Radvanje. Namestniki: Jakob Kokot, Račje; Matevž Bregant, Orehova vas; Boštjan Stern, Fram; Računska preglednica: Ant. Arzenšek, Slov. Bistrica; Matevž Potočnik, Spod. Radvanje. Da se olajša bolj oddaljenim zadržnikom zveza z zadrugo, sta se ustanovili 2 zaupniški mesti in sicer, eno v Slov. Bistrici in eno v Sv. Lenartu v Slov. gor.

Letne doklade so se določile za tiste člane, ki so se udeležili ustanovnega zboru, letno 40 Din, za vse ostale člane pa na 65 Din letno.

Pristojbina za učne pogodbe znaša 10 Din, oprostnina 25 Din, pomočniška preizkušnja 100 D, inkorporacijska pristojbina 100 Din.

Zelo važen je tudi sklep, da naj nova zadruga sestavi enoten cenik za vse vrste kovaških izdelkov, ki bo obvezen za vse zadržnike in za cel mariborski politični okraj ter da se morajo vsi računati za vsa kovaška dela poravnati najkasneje tekom enega meseca, sicer je obrtnik upravičen zahtevati bančne obresti.

Pisarna kovaške obrtne zadruge je v Mariboru, Ruška cesta št. 8. Uradne ure so vsako nedeljo dopoldne od 9.—11. ure.

§ Sprejem vajencev in vajenk v obrtni pouk. Vsled večletne izkušnje v obrtno-nadaljevalni šoli kakor tudi v svoji lastni delavnici sem dobil prepričanje, da vajenec in vajenka, ki ni imel v ljudski šoli zmožnost napredovati ter doseči dobro šolsko spričevalo, ne more uspešno tudi v obrti napredovati. Vsaka posamezna obrt zahteva mnogo predhodne naobrazbe, ako hoče vajenec tudi napredovati. Vajenka, ki nima nobene primerne predizobrazbe, se težko ali nikoli ne more spraviti, da doseže višje strokovno znanje. Vsaka obrt zahteva dvojnega dela in sicer: delo fizično in duševno. — Duševno delo je pa glavni predpogoj v obrti. Človek s slabimi duševnimi zmožnostmi bo ostal vedno moč nižje kvalitete, in človek take nižje kvalitete ostane večni revček in nadležnik v obrti. — Smelo trdim, da je boljše da tak revček ostane težak kakor da se ga sili v kako obrt, v kateri se ne more razviti in ostane revček ki potem ni za težaška in ne za obrtniška dela. Svetoval bi, da naj bi vsak mojster ali mojsterica pri sprejemu vajenca ali vajenke zahteval šolsko spričevalo ter istega dobro prečital in sprejel v uk le takega o kojim se trdno prepriča, da je zmožen za napredek. Ne vstvarjajmo po nepotrebnem šušmarstva. Tudi bi bilo svetovati merodajnim krogom, da bi počeli študirati na osnutku zakona, s katerim bi se onemogočil sprejem nesposobnih učenk ali učencev v obrtni pouk. Po mojem mnenju bi bilo dobro, da bi se stavila v obrtni zadrugi komisija, ki naj bi izpraševala vajeniškega kandidata, ali kandidatino pred sklepom učne pogodbe o sposobljenosti sprejema. Taka komisija pa naj bi tudi med učno dobo vajencev imela pravico ali dolžnost nadzorovanja vajencev ali vajenk, ali se isti resnično tudi v smislu obrtnege reda v obrti vpo-rabljaajo oziroma se jim nudi priložnost učenja. Obrtna šola naj bi se popolnoma strokam primerno prilagodila. Prirejala naj bi se za vajence in vajenke poučna predavanja na državne stroške. Upeljala naj bi se mojstrska preizkušnja in dovoljeno naj bi bilo le istim sprejem vajencev, ki so to poizkušnjo povoljno prestali. Vsak pameten človek mora uvideti, da mojster ali mojsterica, ki nima zadostne strokovne naobrazbe ne more učenca več naučiti kakor sam zna. Šolsko učiteljstvo mora polagati izpite in šele na podlagi dobro prestanih izpitov se jih definitivno namesti in se jim da možnost napredka. Obrtništvo pa se pusti tavati v negotovosti, vajeništvo pa vzgajati v neurejenih razmerah. Kako naj postane naša obrt na takih podlagi konkurence od zunaj zmožna? Ako se torej gospoda v postavodaji ne zmeni za ureditev tega važnega vprašanja, pa bodimo vsaj obrtniki, ki se zavemo tega velikega vprašanja, pri sprejemu vajencev oprezní. Velja naj gosloz analfabeta, ali naravnega tepca ne prejemajmo v obrtni pouk. Obrt naj ne velja za kazen onim, ki niso zmožni postati učenjaki po današnjem pojmu besede, kajti t bi se morala po njeni vzvišeni potroci primerno ceniti. Vsak obrtnik bi moral biti ponosen na svoj stan in že ta ponos bi moral odstranjevati vse notorične tepce iz naših vrst. Prvovrstni obrtnik je resnično tudi učenjak, ako hoče doseči ves višek izobrazbe, ki spada v vsako posamezno stroko. Zato pa mora imeti duševno in fizično prirojeno predpogoj za pojmovanje vsega znanja, ki spada v njegovo stroko. Obrtnik bo

ite toraj oprezní pri sprojemanju va-
žencev.

Ivan Bizjak.

g Denacionalizacija industrije v Slo-
veniji. V dobi nacionalizacije naše indu-
strije je igrala »Jadranska banka« važno
vlogo. Skoraj vse važnejše industrije je
prevzela v svoje roke in izpodrinila do-
tedanje tuje gospodarje. Po razveselji-
vem razvoju pa je prišla reakcija in ža-
libog baš preko onega zavoda, ki je
prednjačil v dobi nacionalizacije. Pod
vodstvom radikalnih priganjačev je sko-
ro čez noč prodala nazaj Nemcem skoro
vsa podjetja, ki so bila v prvih letih na-
cionalizirana. Po zaslugi gg. Kamena-
roviča in Ažmana so Nemci zopet zasedli
pivovarno »Union« v Šiški, Tovarno za
dušik v Rušah. Kreditni zavod za obrt
in industrijo v Ljubljani, pivovarne v
Sarajevu, rudnike v Zenici in še celo
vrsto drugih podjetij. Skrajni čas je, da
se najdejo pota in sredstva, da se tej
pogubonosni politiki napravi konec!

g Dobava žeblijev. Pri upravi držav-
nih monopolov v Beogradu se bo vršila
dne 29. decembra tl. ofertalna licitacija
glede dobave 38.960 kg žeblijev raznih di-
menzij. Predmetni oglas z natančnejši-
mi podatki je v pisarni trgovske in obrt-
niške zbornice v Ljubljani interesentom
na vpogled.

g Obrtne šole. Ministrstvo za trгови-
no in industrijo namerava v vseh večjih
krajih, kjer se izkaže potreba, ustano-
viti obrtne šole za posamezne stroke. V
to svrhu se sedaj zbirajo podatki in vrši
priprave za potrebni vzorčni material.
Namen ministrstva je gotovo vse hvale
vreden, vendar pa smo mnenja, da bi bi-
lo že mnogo ustreženo, če bi država do-
voljno skrbela vsaj za že obstoječe obrt-
ne šole, ki se bore za nadaljni obstoj in
životarije le še po zaslugi požrtvovalno-
sti obrtnikov samih.

g Zastopniki usnjarske industrije v
Beogradu. V četrtek so se mudili zastop-
niki usnjarske industrije iz Slovenije v
Beogradu ter so pri tej priliki posetili
ministrskega predsednika g. Pašića in
finančnega ministra g. dr. Stojadinovi-
ča, katerima so obrazložili, da proti
usnjarski industriji vsled neznanega
povišanja taks in davkov občutna kriza.
Oba ministra sta obljubila, da bosta u-
poštevala predložene zahteve, zlasti glede
prepovedi izvoza surovih kož ter z vsemi
mogočimi sredstvi podpirala razvoj do-
mače industrije.

g Platno na račun vojne odškodnine.
Ministrstvo pravde je sprejelo na račun

vojne odškodnine iz Nemčije 1 milijon
metrov platna, ki se bo razdelilo med
posestnike bonov za vojno odškodnino.

g Nova banka. Dne 18. decembra se
vrši v Ljubljani ustanovni občni zbor
Prometne banke dd. v Ljubljani.

g Dobava rumunske soli, ki jo je skle-
nila naša monopolna uprava z rumunsko,
je v zadnjem času nekoliko zastala. Ru-
munska monopolna uprava zahteva po-
višanje cen in se sklicuje na povišanje
mezd in transportnih stroškov. Pogodba,
ki jo je sklenila naša monopolna uprava
z rumunsko lansko leto, je veljavna pet
let. V svrhu poravnave nastalega spora
je odpotovala v Rumunijo posebna ko-
misija, da se čimprej doseže sporazum
in dobava soli redno nadaljuje.

g Poprava železniških vozov in loko-
motiv. Naša država je predala Madžar-
ski in Češkoslovaški v popravilo že lan-
sko leto večje število železniških vozov
in lokomotiv. Ker pa država ni redno
plačevala, so inozemske tvornice popra-
vila ustavile in tako je mnogo železni-
škega materiala ostalo v inozemstvu.
Sedaj je dosežen sporazum, da odplača
država dolg v mesečnih obrokih. Tvorni-
ce bodo zopet redno izvršile popravke in
je upati, da se bo naš promet zopet znat-
no izboljšal in izpopolnil.

Gospodarstvo.

Nadomestne volitve za cenilne komisije
za dohodnino.

Uradni list pokrajinske uprave za
Slovenijo z dne 30. nov. 1923 št. 108 ob-
javlja razglas delegacije ministrstva fi-
nanc v Ljubljani z dne 23. nov. t. l. o
razpisu nadomestnih volitev v cenilne
komisije za dohodnino v Sloveniji.

Po § 189 odst. 2 zak. o oseb. davkih se
mora namreč koncem leta 1923 z žrebom
izločiti polovica prvotnega števila volje-
nih in polovica prvotnega števila imeno-
vanih članov in namestnikov obstoječih
cenilnih komisij za dohodnino.

Namesto voljenih članov in namestni-
kov, ki so bili izžrebani, je pri teh vo-
litvah izvoliti za dobo 6 let: a) za cenilni
okraj Maribor mesto: 3 člani in 3 na-
mestnike, b) za cenilni okraj Maribor
dežela: 3 člani in 3 namestnike, c) za ce-
nilni okraj Konjice 2 člana in 2 namest-
nika, d) za cenilni okraj Celje mesto 2
člana in 2 namestnika, Celje dežela 3
člane in 3 namestnike, za cenilni okraj
Ljutomer 2 člana in 2 namestnika, za

cenilni okraj Ptuj mesto 2 člana in 2 na-
mestnika, Ptuj dežela 2 člana in 2 na-
mestnika.

Da se izvrše volitve zgoraj označene-
ga števila članov in namestnikov, so
davčna okr. oblastva v Mariboru, v Kon-
jicah, Ptuj, Celju, Ljutomeru, Slov.
Gradcu in M. Soboti sestavila volilne
imenike, ki so v času od 13. decembra do
všetega 20. decembra 1923 ob uradnih
urah pri davčnih okr. oblastvih razgr-
njeni na vpogled davčnim zavezancem.
Vpogledati smejo volilne imenike samo
dohodniki zavezane osebe dotičnega ce-
nilnega okraja.

V imenike so vpisane po abecednem
redu za volilne upravičence vse dohodni-
ni zavezane osebe brez ozira na spol, če
vživajo vse državljanske in politične
pravice, brez nvrstitve v posamezne vo-
lilne skupine, ker tvorijo vsi davčni za-
vezanci enega cenilnega okraja le eno
volilno skupino. Voliti bodo smele le
osebe, ki so vpisane v imenike in one,
ki si izposlušajo vpis v imenike na pod-
slavi reklamacijskega postopanja. Rok
za vlaganje reklamacij je določen od dne
13. decembra do všetega dne 20. decem-
bra 1923. Vsak davkoplačevalec sme vlo-
žiti reklamacijo le za svojo osebo. Rekla-
macije se vlagajo pri davčnem okrajnem
oblastvu v Mariboru.

Po preteku reklamacijskega roka bo-
do smeli davčni zavezanci vpogledati
volilni imenik še nadalje do všetega
dne 12. januarja 1924 samo, če se pri-
merno legitimirajo, da se jim na ta na-
čin omogoči izbrati kandidate izmed vo-
lilnih upravičencev.

Volitve se bodo vršile v nedeljo dne
20. januarja 1924.

—□—

g Današnji mariborski trg je bil zelo
dobro obiskan. Zlasti mnogo je bilo
krompirja (10 vozov), nekaj zelja in če-
bule, špeharjev (38 voz) in perutnine. Tu-
di zrnja (pšenica, oves, koruza) in fižo-
la v vrečah je bilo precej. Zelenjave je
bilo mnogo, a cene so nekoliko poskočile.
Tudi lesene, pletene in glinaste robe je
bilo precej. Cenik tržnega nadzorstva,
nabit na deski pa je skrajno pomanj-
kljiv. Večina blaga sploh ni navedena,
cene pa se ne strinjajo s fiktivnimi
prodajnimi cenami. Svinjsko meso je
stalo pri špeharjih 30—40 D, slanina 40
do 45, obisi 20—30 D. Krompir kg 1.50,
zelje glava 1—2 D, kisló kg 3—4.50, mle-
ko l 3.50—4.50, smetana 16—18, sur. ma-
slo 46—48, jajca 2.50—2.75, fižol 3.50—4.50,

pri perutnini so bile cene zelo različne
in so pozneje nekoliko padle.

g Novosadska blagovna borza 14. tm.
Pšenica: baška, 79—80 kg, 2 odst., 4 va-
goni 345—347.5. Oves: baški, 2 vagona 220,
Turščica: baška, 7 vagonov 227.5—230.5;
za januar, 8 vagonov 230; za marc-april,
duplikat kasa, 28 vagonov 257.5—262.5;
banatska 1.5 vagona 235. Moka: baza »0«,
2 vagona 515; »6«, 2 vagona 320—325. —
Otrobi: v jutinih vrečah, 1 vagon 140.
Tendenco nespremenjena.

g Zagrebški tedenski šejem 13. tm.
Dogon slab, istotako poset. Cene za kg
žive teže: voli I 14—15, II 12.5—14, III
II—12, mlada živina 13—14, krave I 12.5
do 15, II 11—12, svinje I 26—27, II 25 do
25.5, III 21.25—22.5, teleta I 21.25—22.5, II
20.5. Krma: seno 100—112.5, otava 112.5 do
125, detolja 120—150, slama 75—100 Din,
za 100 kg.

g Amerikanska mast. Cene amerikan-
ske masti v zadnjem času radi volikega
povpraševanja po tem blagu stalno na-
raščajajo. Glavni kupci v tržaški lukii so
Cehi in Avstrijci, ki polagoma opuščajo
uvoz preko Hamburga. Cene na debelo
so bile v zadnjih dneh sledeče: mast v
velikih sodih 35.38 dolarjev, v malih so-
dih 36.10 dol.

g Dobava govejega mesa, svinjske
masti, usnja in drv. Pri ravnateljstvu
kr. moške kaznilnice v Mariboru se bo
vršila 27. dec. tl. ofertalna licitacija gle-
de dobave približno 12.000 kg govejega
mesa, dne 28. decembra tl. glede dobave
4.000 kg svinjske masti in 200 kub. metrov
drv ter dne 29. decembra tl. glede dobave
raznega usnja za izdelovanje čevljev.
Predmetni oglas z natančnejšimi podatki
je v pisarni trgovske in obrtniške zbor-
nice v Ljubljani interesentom na vpog-
led.

g Dobava mesa. Dne 20. decembra tl.
se bo vršila druga ofertalna licitacija
glede dobave mesa za garnizije Savske
divizijske oblasti in sicer v Zagrebu pri
intendanturi Savske divizijske oblasti, v
Čakovcu, Dolnji Lendavi in Murski So-
boti pri ondotnih mestnih komandah, dne
22. decembra tl. pa v Karlovcu in Va-
raždinu pri ondotnih komandah vojne-
ga okruha in na Sušaku pri komandi
mesta. Predmetni oglas je v pisarni
trgovske in obrtniške zbornice v Ljub-
ljani interesentom na vpogled.

**Spomnite se božičnic za ubogo
obmejno deco!**

Pozor! Ne zamudite te priložnosti! **10% popusta** pri čevljih lastnega izdelka se dobi pri **R. MONJAC-u** MARIBOR - Jurčičeva ulica 9.

D. S. Merežkovski:

Julijan Odpadnik.

(Dalje.) (8)

Gal, ki mu je bilo zidanje prijetna
telesna vaja, je sezidal že dobršen kos,
dočim se je Julijanu stena porušila: Evtropij
je to tohmačil tako, da sv. Mama
ne mara sprejeti Julijanovega dela, ker
je v njem preveč satanskega napuha.

Okoli sarkofaga so se gnetli bolniki,
apajoč, da jih sv. Mama ozdravi. Julijan
je dobro vedel, kako se to dogaja: Ari-
janski menih je držal tehtnico, in romarji,
ki so prihajali iz mest, oddaljenih za
več parasangov, so dajali tehtati tkani-
ne iz pavole in zlata; nato so jih polaga-
li na sarkofag in molili dolge ure, večasih
tudi cele dni; zatem so zopet dajali tkani-
ne na tehtnico, primerjaje njih prejš-
njo težo s sedanjo; če je bila tkanina
težja, tedaj je to pomenilo, da je bila mo-
litev uslišana. Svetnikova milost jo je
natopila liki nočna rosa in ji dala moč,
da leči bolezní. Pogosto pa molitev ni bi-
la uslišana, teža tkanine se ni hotela
izpremeniti; v tem slučaju so romarji
ostajali cele tedne in mesece in vsevilj
prosili, da se jih sveti Mama usmili. Ne-
ka revna ženica, stara Theodula, — eni
so pravili, da je blazna, drugi pa so jo
imeeli za svetnico — ni že več let zapu-
stila svetnikovega grobišča; njena bolna
hči, kateri je starka hotela izprositi
zdravje, je bila že zdavnaj mrtva, a
starka je venomer molila pred sarkofa-
gom, zavijajoč se v izbledele, raztrgane
kape.

Iz atrija je vodilo v arijansko bazili-
ko troje vrat: ena v moški oddelek, dru-
ga v ženski in tretja v prostore, kamor
so smeli menihi in kler.

Julijan je stopil z Evtropijem in Ga-
llo skozi srednja vrata. Bil je anagnost,
— predčitatec bazilike sv. Mavricija.
Nosil je dolgo črna obleko z ohlapnimi
rokavi; z oljem namazane lase mu je
držal ozek trak, da mu niso pri branju
padali čez čelo.

Ponižno povešenih oči je korakal mi-
mo ljudstva in njegov blede obraz je
skoraj neprostovoljno izražal svetohlin-
sko, vsiljeno ponižnost, ki mu je že zdav-
naj postala navadna.

Povzpel se je bil na visoki arijanski
ambon.

Na eni strani so bile freske, prikazu-
joče mučenje sv. Eufemije; krvnik je
zgrabil svetnico za glavo in jo je držal
vznak; drugi ji je s klesči odprl usta in
nagibal čašo, ki je bila polna tekočine —
raztopljenega svinca. Naslednja slika je
predstavljalá mučeništvo iste svetnice:
Eufemija je bila z rokami obešana za
drevo in krvnik ji je z mučilom rezal
deviške, skoraj še otroške ude. Pod sli-
ko je bil nadpis: »Kakor s škrlatom in
svilo, tako je tvoja cerkev okrašena s
krvjo mučencev, o Gospod!»

Na nasprotni steni je bila slika greš-
nikov, ki gore v peklenškem ognju; nad
njimi je vabil paradiz s svetniki in mu-
čenci; eden izmed njih je otepal z dreve-
sa rumeni sad, drugi je pel in igral na
kitaro, tretji se je naslonil na oblake in
je s tihim smehljajem zrl v pekel. Spo-

daj je bil nadpis: »Tam bo jok in škri-
panje z zobmi.«

Medtem so bolniki odšli od svetni-
kovega groba in so se nagnetli v cerkev;
med njimi je bilo hromih, slepih, pohab-
ljencev, dece na bergljah, podobne star-
cem; obsedenih in blaznih; blede obrazi
z vnetimi očmi so izražali topo, brez-
upno udanost. Ko je kor utihnil, je bilo
čuti iz tišine spokorniško vzdihovanje
črno oblečenih žena — kalogerie in žven-
ket težkih verig, ki si jih je prepal
okoli života stavec Pamfilij. Ta spokor-
nik ni že cela leta spregovoril besede s
človekom, ampak je venomer ponavljal:
»Gospod! Gospod! Daj mi solze, daj
mi pokoro, dopusti, da vedno mislim na
smrt!«

Zrak je bil gorak in soparen kakor v
podzemeljski grobnici; dišalo je po ka-
dilih, voščenihi svečah in po bolniškem
znoju.

Teга dne je imel Julijan čitati Apo-
kalipso.

Pred njim so drvele strašne slike iz
Razodetja: blede konj na oblakih, ki mu
je ime Smrt; narodi sveta, potopljeni v
žalost zavoljo bližajočega se sodnjega
dne; kakor vreče črno solnce in luna ka-
kor kri; ljudje so govorili goram in peč-
nam: padite na nas in nas skrijte pred
obličjem Onega, ki sedi na prestolu in
pred gnevom Jagnjeta, zakaj prišel je
dan Njegove velike jeze in kdo naj se
mu zoperstavi? — In ponavljala so se
prerokovanja: »Ljudje bodo iskali smrt
in je ne bodo našli; želeli bodo umreti, a
smrt bo tekla proč od njih.« — In razle-
gal se je krik: »Blagor njim, ki so mrlj-

vi.« — In grozdje je padalo pod veliko
stiskalo božjega srda in jagode so se
razpočile in kri je tekla izpod stiskala
in je segala konjem do uzd tisoč sesto
stadijev daleč. In ljudje so preklinjali
Boga zavoljo muk in bolečin svojih in se
niso pokorili za grehe. In angelj je za-
ypil: Kdor se moli živali ali nje podobi,
bo pil vino božjega gneva, zdravilno vi-
no, pripravljeno v čaši Njegove jeze, in
bo mučen v ognju in žveplu v priči an-
geljev in Jagnjeta. In dim njihovih muk
se bo dvigal na vse veke in ne bodo ime-
li miru ne po dnevu in ne po noči, ki so
se molili živali ali nje podobi.«

Julijan je umolknil; v cerkvi je do-
movala globoka tišina; med prestrašeno
množico je bilo čuti vzdihovanje in sto-
kanje blaznega, ki je tolkel z glavo ob
cerkveni pód in žvenkljal z verigami:
»Gospod! Gospod! Daj mi solze, daj mi
pokoro, dopusti, da vedno mislim na
smrt!«

Deček se je ozrl na veliki polukrog,
med stebri kupole; tam je bila arijanska
Hristova slika: strahoten, teman, izsu-
šen obraz z zlato glorio, podobno diade-
mu bizantinskih carjev; dolgi nos in
krepko stisnjene ustnice so dajale Odr-
šeniku izraz starosti; z desnico je blago
slavljaj svet, v levici pa je držal knjigo;
in v knjigi je bilo napisano: »Mir vam
bodi! Jaz sem luč sveta!« Sedel je na
prelepem prestolu in rimski car — Jul-
janu se je zdelo, da je bil Konstančij —
je poljubljal njegove noge.

(Dalje prihodajč)

GG. TRGOVCE, OBRATNIKE IN PRIVATNIKE

opezarjamo, da nabira po nalogu naše uprave g. Komac Tomo inserate za božična in novoletna voščila. Inserati se računajo po izredno nizki ceni. Z ozirom na mali znesek in ker je uprava časopisja z delom preobložena, se prosil, da naročniki plačajo inserate takoj pri naročilu v roke omenjenega akviziterja.

Iz življenja in sveta.

Ženska — zastrupljena.

Pred dunajsko poroto se je večeraj začela razprava zoper izobraženo in lepo učiteljico Milico Vukobrankovič, po rodu Srbkinjo iz Bosne. Vukobrankovičeva je že drugič pred sodiščem, ker je hotela zastrupiti celo rodbino.

Vukobrankovičeva je dovršila šole v Zagrebu in je bila med vojno nastavljenka kot učiteljica na neki meščanski šoli na Dunaju. Tu si je kmalu pridobila glas dobre, vestne in prijazne učiteljice. Seznanila se je z raznimi odličnimi družinami. Tako je delj časa zahajala v družino šolskega nadzornika Pifla, brata dunajskega kardinala Pifla. Tu so jo radi sprejemali in se je počutila kakor doma. V maju l. 1917 je nenadoma zbolela vsa Piflova družina. Zdravnik je ugotovil zastrupljenje. Že takrat so Piflovi sumili, da je kriva Vukobrankovičeva, niso pa imeli pravih dokazov. V februarju l. 1918 so opazili nova znamenja, da jih je hotela Vukobrankovičeva zastrupiti; poslej je niso več pustili v hišo. Ob tem času je dobil šolski nadzornik Pifl

nepodpisano pismo, ki se v njem sporoča, da ga hoče njegov rejeneec, 15-letni dijak Feclil zastrupiti. Pismo je pisala Milica.

Nato so jo aretirali. Prišla je pred poroto. Znala pa se je izvrstno zagovarjati. Dobila je dve leti zapora, a je bila potem še pomiloščena.

Prišedši iz ječe, seveda ni mogla biti nadalje učiteljica. Stopila je v službo pri knjigarnarju Stielmaglu kot kontoristka. Njen šef ni znal, kakšno preteklost ima za sabo sicer pridna in zelo izobražena nastavljenka. Kmalu so ji bila odprta njegova družinska vrata. Nekaj časa je bilo vse v redu. Nekega dne pa so tudi pri Stielmaglu vsi zboleli. Bolezen je bila nekoliko čudna in se je večkrat ponovila. Končno je zdravnik ugotovil, da gre za zastrupljenje s svinčeno belino (Bleiweiss). Svinčena belina je bila v manjši količini primešana moki in sladkorju v njihovi kašči. Prašek je znan tudi našim gospodinjam, ki ga uporabljajo v razne svrhe. Če pa pride med jed, nastane v želodcu in črevesih hud karaval. Ako ga je človek snedel precejšnjo količino, lahko tudi umrje. Na vsak način pa zapusti bolezen težke posledice. Tako je bilo z dvema Stielmaglovima sinoma.

Dolgo so stikali, kdo je natrosil svinčeno belino. Naposled je nek obiskovalec Stielmaglove knjigarne spoznal v kontoristkinji ono Milico Vukobrankovičovo, ki je zavolje zastrupljanja sedela v ječi. Ker je bilo dokazano, da je ona večkrat kupovala živež za Stielmaglove, so jo takoj zaprli. Zdaj ji tudi najboljši izgovor ne bo nič pomagal. — Tako nastajajo zločinci, ne da bi jih slabe razmere silile na krivo pot.

Preje ko kupite obutev, si oglejte

KARO Čevlje

pri tvrdki

Dragotin Roglič

Maribor, Koroška cesta 19

Na zalogi so stalno vse vrste čevljev, posebno za zimo pripravno blago, kakor: gojserci, specijalni lovski in sportni čevlji itd. Vse se izdeluje v lastni delavnici z ročnim delom. Državni uslužbenci 5% popusta. 2786 5-2

Ceneno božično darilce!

Barhent bluze od Din 65.- do 120.-
FRANJO MAJER
Glavni trg 9 1346

Pristopajte k Jugoslovenski Matici.

Primerna in praktična darila za božič

priporoča

Drago Rosina
Maribor, Vetrinjska 26. 2596

Križevska opekarna

A. Lumir & drug, Ljubljana nudi 322 vsakovrstno prima opeko po konkurenčnih cenah. Pisarna: Ljubljana, Prule 19.

7. DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA

Prvo žrebanje 3. in 4. januarja 1924.

5. premij

100.000 srečk 50.000 dobitkov

Absolutna sigurnost in državna garancija

Tekom petih mesecev bo

25 milijonov in 650.000 Din

Izžrebanih in v gotovini izplačanih brez kakoršnegakoli odbitka. — Največji mogoči dobitek z eno srečko je **1 milj. in 500.000 Din**

Dalnji dobitki po: Din 500.000, 400.000, 300.000, 150.000, 140.000, 120.000, 2 po 100.000, 80.000, 70.000, 60.000 itd.

Cena srečke za vsako žrebanje:

Cela srečka Din 30.-	Pol srečke Din 40.-	Četr. srečke Din 20.-
-------------------------	------------------------	--------------------------

Seznam izžrebanih srečk takoj po vsakem žrebanju! — Hitra, točna in strokovna postrežba!

Naročila iz cele države naj se pošiljajo na pooblaščen glavno kolekturo Drž. razr. loter.

Medjunarodna banka d.d. (oddelek razredne loterije)

ZAGREB - Gajeva ulica 8 (Poštni predal 122) 2790

KRALJ vseh razmnoževalnih strojev je

„DEBEGO“

črkovni razmnoževalni stroj.

Neizogibno potreben za vsako trgovino. 1500 odtisov v eni uri. Slova za vse jezike. — Nekatera podzastopstva so še za oddati.

AMERICAN IMPORT COMPANY
MARIBOR - Koroška cesta 24 2802

Veletrgovina manufakturnega blaga VILIM PICK, ZAGREB

podružnica Maribor, Aleksandrova c. 26

daje trgovcem po izjemnih cenah za božično sezono **svilene robce**, po brezkonkurenčnih cenah kakor tudi vse ostalo **kmečko manufakturno blago**

O nizkih cenah in solidni postrežbi se lahko vsak trgovec osebno prepriča. 2513

Na veliko! Brezkonkurenčne cene!

Božična darila.

Velika izbira ur, zlatnine in srebrnine po najnižjih cenah pri

F. KNESER - MARIBOR
Slovenska ul. 5 2800

Zahtevajte DOVSOD, TABOR!

JAVNA ZAHVALA!

Tem potom se najsrčneje zahvaljujem gosp. dr. Marinu in g. dr. Dekleva v javni bolnici za hitro pomoč in rešitev moje hčerke pri težki operaciji.
2819 J. in F. Gobec.

Dražba lova.

Lovska pravina krajevne občine Zg. Zerjavci se da potom javne dražbe do 30. junija 1929 v zakup.

Dražba se vrši v četrtek, dne 10. januarja 1924 ob 10. uri predpoldne, na uradni dan pri Sv. Lenartu.

Vladni svetnik:
v. z. Poljanec s. r.

2818

Prvovrstni angleški in ostravski

KOKS

2817

za kovaško obrt, industrijo in kurjavo dobavi po najugodnejši ceni Mariborska mestna pilnarna

SIJAJNA EKZISTENCA!**Iščemo za ozemlje Stajersko zmožnega glavnega založnika**

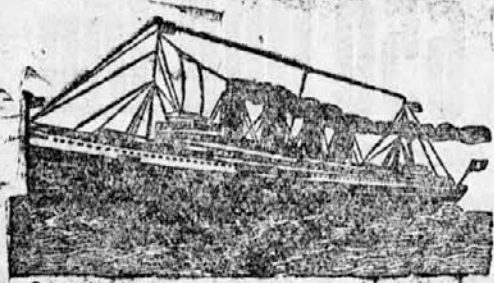
za organizacijo in za razpečavanje predmetov, ki so patentirani in postavno zavarovani ter se povsod uporabljajo. Nudi se lep dohodek, ki pa zahteva smotreno in energično delovanje, ter nekoliko organizacijskega talenta. Po vseh krajih našega glavnega zastopstva bomo imeli glavne založnike, katerim je potreben kapital od 30 do 40.000.— Din. — Reflektantje, ki se naj hitro odločijo in katerim je ležeče, da si ustvarijo sijajno ekzistenco, naj se obrnejo na našega družabnika g. Meznariča, ki se nahaja v nedeljo, dne 16. in event. pondeljek 17. decembra t. l. v Mariboru, hotel „ZAMOREC“ od 9. do 12. in od 2. do 5. ure.

„Inter-Agencia“ d. z. o. z. v Ljubljani,

generalna zastopnica za Slovenijo, Hrvaško in Vojvodino, tvornice blagaja St. F. & M. Litwin, preje S. Wertheimer, d. z. o. z. (oddelek starinski aparati) na Dunaju.

2825

Cie. Gle. Transatlantique — Francoska linija

HAVRE-NEW YORK

Najkrajša linija

2006

samo 6 dni čez morje!

Glavno zastopstvo:

Slavenska banka d. d. v Zagrebu. — Vozne listke in tozadevna pojasnila daje zastopnik

Ivan Kraker

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 41.

Izšel je ročni

Zemljevid slov. ozemlja

v merilu 1:600.000, priredil ravnatelj učiteljskega Matija Pirc, risal učitelj Slavoj Dimnik, tisk, litografija in založba Mariborske tiskarne d. d. Maribor. Zemljevid je izvršen v štirih barvah in obsega vse ozemlje, na katerem bivajo Slovenci, ter je namenjen predvsem šolski mladini. Cena Din 10.—
Naročuje se pri

Mariborski tiskarni d. d.**Mala oznanila.****Pohišstvo**

lastnih izdelkov za spalne in jedilne sobe najceneje v zalogi. Sercer in drug. Vetrinjska ul. 2. 2624

Raznosačica za pecivo sprejme parna pekarna na Glavnem trgu. 2787

Učenec iz boljše hiše za kovaško in kolarsko obrt se sprejme v tovarni vozov Pergler. 2837 5-1

Pekovskega učenca sprejme moderno urejena pekarija v obmejnem mestu. 3letni učni čas, cela oskrba, zraven majhna plača za nabavo obleke. Oglasiti se je pri paromlinu J. Začravec v Središču ob Dravi. 2784 2-2

Vila v Mariboru s takojšnjim stanovanjem se ugodno prodaja. Naslov v upravi. 2747 1

Zbirka starih znamk po ugodni ceni na prodaj. Naslov v upravi. 2815

Dva dijaka se sprejmeta na stanovanje na željo tudi na hrano. Marijina ulica št. 10. III. nadstr., vrata 8. 2816

Mledenica se sprejme na stanovanje v Studencih. Cankarjeva ulica 7, Antonič. 2818

Higijenična brivnica se vsom priporoča. Prvovrstna postrežba. Vjekoslav Gjurin, Jurčičeva ulica 9. 1850

Krasna palma in šivalni stroj na roko (Handhämaschine) na prodaj. Maistrova ulica 1, dr. Serbec. 2814

Zelo dobro ohranjena gorenjska ženska narodna noša s pečo in zlatim narodnim kinčem je na prodaj za Din 5000.—. Iz prijaznosti na ogled Maribor. Prešernova ulica št. 31, prtiljeje. 2810 2-1

Zimski žaket in skoraj nov trd klobuk na prodaj. Maistrova ul. 17, vrata 2. 2793

Črno sukno za dva plašča po ceni na prodaj. Naslov pove uprava. 2809

Kratka zimska suknja s kožu-hovinasto podlago, primerna za potnike, takoj na prodaj. Krčevina, Praprotnikova ulica št. 190, I. nadstr. 2812

Pisarniški lokal se išče v najem. Ponudbe pod „Pisarna 1924“ na upravo. 2820

Kupim revolver tudi browning. Naslov z navedbo cene se naj izroči v upravi. 3823

Odda se soba z 2 posteljama dvem gospodom. Frankopanova ul. 8, vrata 1. 2826

Tri svinje na prodaj. Loška ulica 2, Sulzer. 2808

Klavir (Statäffgel) se prodaja. Stritarjeva ulica 5, Magdalensko predmestje. 2836

Specijalni moderni damski česalni salon za friziranje dam, negovanj obraza in rok, masaža in parna kopelj obraza, barvenje las, izdelovanje vsako vrstnih lasničarskih del. Postrežba pod vodstvom g. Maly prvovrstna. Abonma v in izven salona se sprejemajo. Posebni vhod skozi vežo. Obisku se priporoča Fran Novak, brivec-frizer, Aleksandrova cesta št. 22. 59-8 2623

Dobro idoča trgovina z mesanim blagom se pod ugodnimi pogoji radi boleznitakoj odda. Naslov v upravi. 2798

Singer šivalni stroj po ceni na prodaj. Naslov pove uprava „Tabora“. 2833

Klet, jako velika, suha električna razvetjava, v neposredni bližini glavnega kolodvora, za vsako industrijo primerna, se takoj odda. Ponudbe pod „Klet“ na upravo. 2834

Veliki damski kožuh in različne kožuhovine, površnik in druge reči na prodaj. Ciril-Metoda ulica 18, II. nadstropje, vrata št. 10. 2829

Čevljarski stroj v dobrem stanu na prodaj. Vetrinjska ulica 30. 2827

Elegantno stanovanje blizu kolonije in koroškega kolodvora, 3 sobe (parket), kuhinja, kopalnica, električna luč, velik vrt, se zamenja z večjim, 4 do 5 sob v mestu. Plačam stroške preselitve in se zavežem plačati še eno leto najemnine za svoje dosedanje stanovanje. Ponudbe na upravo pod „št. 2821“. 2821

Moderno in higijensko urejeni brivski salon Fr. Novak, Aleksandrova cesta 22, se cenj. občinstvu priporoča, prvovrstna postrežba, gg. gostom in abonentom na razpolago predalnik za lastno brivno orodje. Uradnikom in poduradnikom v predplačilu popust. 50-8 2622

1-2 gimnazijca sprejme na stanovanje in hrano profesor. Kje, pove uprava „Tabora“. 2791 3-3

Splošni adresar za Maribor je že v delu. Poverjeniki z legitimacijo nabirajo oglase, ki so veljavni le z lastnoročnim podpisom in štampiljko naročnika. Predplačila sploh plačila se priznajo le po položnici Ljubljanske kreditne banke. Izjemoma direktna plačila v Marstanu. Cene in pogoji so razvidni v naročilnem listu. 2766 3-3

Pristno črno in belo dalmatinsko vino dobite v dalmatinski kleti Maribor, Barvarska ulica 3. Liter 10 D. Tudi na debelo. 2772 3-3

Lokal na prometnem kraju z inventarjem in stanovanjem se takoj prodaja. Studenci, Aleksandrova ul. 33. 2792 2-2

Sremske svinje! Kdo se zanima za naročila sremskih svinj za debavo masti za svoje gospodarstvo? Sremske svinje dajo izbornu mast! Interesenti se naj javijo pod „Srem“ na uredništvo „Tabora“. 5-2

Zastrupljajte
podgane
z novoumrljenim, sigurnim
Ratolom

Dobi se v lekarnah in drogerijah. Izdeluje oddelek RATOL-VETERINARIJE, kem. d. d. Zagreb, Bijenička cesta 21. 2749

Velika izbira

modernih

oblek za

gospode,

fante in

otroke,

zimskih raglanov

usnjatih sukenj

dežnih plaščev in

površnikov.

Za naročila po meri bogata zaloga angleškega in češkega blaga za gospode in dame.

Za točno in moderno izvedbo jamci 2763

Fran Cverlin

krojaški mojster

Maribor, Aleksandrova 28

LEPE ZOBE

ima lektor rabi

ITO - kremo!

2671

4-1 2801

„ADLER“ PISALNI STROJI

za potovanje in pisarno so najboljši, najcenejši in najtrpežnejši. Povoljni plačilni obroki. — Tovarniško nove dobavlja

American Import Company

MARIBOR - Koroška cesta 24

Širite povsod naš list!

1457

PODRUŽNICA
LJUBLJANSKE KREDITNE BANKE
V MARIBORU
CENTRALA V LJUBLJANI

Podružnice: Brežice, Celje, Crnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split in Trst.

Sprejema vloge na vložne knjižice in tekoče račune proti najugodnejšemu obrestovanju. Provaja vse v bančno stroko spadajoče transakcije in izvršuje posebno borzne naloge hitro in pod najkulantnejšimi pogoji. — Ima prvovrstne zveze v tu- in inozemstvu.

Telefon št. 146 in 258. — Brzjavni naslov: „LJUBLJANSKA BANKA“

Poštni čekovni računi:

Ljubljana št. 11.258,
Zagreb št. 39.068.

Wien št. 180.041,
Praga št. 59.705.

POZOR!

Sprejem naročila za

POZOR!

kamenito nemško sol v kosih in mleto.

Dobava začetkom meseca januarja 1924. Najnižje cene, kulantni pogoji, točna dobava. Zahtevajte ponudbe.

2778

P. ERZIN, MARIBOR, GOSPOSKA ULICA št. 28.

ŠVEDSKE galoše, sliperije in snežne čevlje

znanka „Tretorn“ za gospode, dame in otroke se dobljo v nepresegljivi kakovosti samo pri zastopniku za Slovenijo

gumispecialist M. J. NERAT

Maribor, Slovenska ulica 12, na vogalu Gosposke ulice

Istotam se prevzamejo galoši in snežni čevlji v popravilo. 2734

Na znanje!
P. n. občinstvu na znanje, da prevzamemo vsa tapetniška dekoracijska in mizararska dela kakor tudi vsa popravila. — Tapetništvo in mizarstvo
Jagodčič & Sajko
Maribor, Rotovški trg 3.
Odlikovani z zlato medaljo. — Sodniško zaprišeženi izvedenci. 1434
Novol Zalogna pohištva. Novol

A. VICEL

Maribor, Glavni trg 5

trgovina s hišnimi potrebščinami, emajlirano, plečevinasto in ulito posodo, porcelanasto, kameninasto in ste. Na debelo kleno robo. Na drobno 1386

Najlepše novitete

Srajce od 60 Din, kravate od 12 Din, klobuke od 105 Din, čepice od 45 Din naprej

kupite 2930

samo v modni trgovini

B. Veselinovič in dr.

Maribor, Gosposka 26

po najnižji ceni!

NOGAVICE

za dame in otroke kupite najceneje pri tvrdki 2166

Anica Traun

Maribor, Grajski trg 1.

P
U
H

in 2414

perje

po nizkih cenah vedno v zalogi pri tvrdki

K. Worsche, Maribor
Gosposka ulica 10

Leseno pohištvo
Železno pohištvo
Tapetn. pohištvo
Pisarn. pohištvo
Posteljna oprava
Preproge
Zavese 1313

Blago za pohištvo
Posteljno perje

po izvanredno nizkih cenah v zalogi pohištva

Karol Preis

Maribor

Gosposka ulica št. 20
(Pirchanova hiša)

Svoboden ogled
Centri brezplačno!

Prometni zavod za premog d. d.

v Ljubljani

prodaja

iz slovenskih premogovnikov velenjski, šentjanški in trboveljski premog

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks vsake vrste in vsakega izvora, ter priporoča posebno prima češkoslovaški in angleški koks za lvarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d., centrala v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/II. Podružnica v Novem Sadu (Bačka). 209

Slavenska banka d. d., Zagreb

Podružnica Maribor,

Aleksandrova cesta št. 11

Delniška glavica Din 50,000.000⁰⁰—

in rezerve preko Din 12,500.000⁰⁰—

Vloge čez Din 125,000.000⁰⁰—

Podružnice:

Beograd, Bjelovar, Brod n/S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Ljubljana, Murska Sobota, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Sibenik, Vršac, Wien.

EKSPozITURE:

Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka, Jesenice.

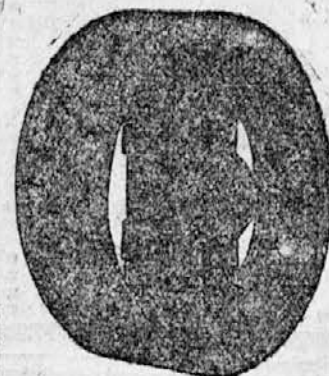
Agencija: Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

AFILIACIJE:

Ljubljana: Slovenska banka.

Split: Jugoslavenska Industrijska banka d. d. 453

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

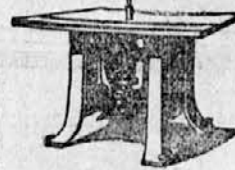
Lesene 2751

jermenice

izdeluje in dobavlja najhitreje

„DRAVA“ lesna industrijska delniška družba
MARIBOR.

žage in vsakovrstne stroje za obdelovanje lesa, polnojarmeniki,

vsakovrstne kombinirane Univerzalne stroje s tračno in krožno žago, s skobelnikom (Abriht- und Dicktenhobelmaschine), vrtalom, frezo in krožno žago, nadalje motorje in transmisije prvovrstne kakovosti, razpošilja po nizkih cenah in pod ugodnimi plačilnimi pogoji 1145

Welker-Werke

Wien X. Laxenburgerstraße 12.

Najprikladnejše in koristno božično in novoletno darilo je

SINGER šivalni stroj, kakor SINGER elektr. motor za vse Singer šivalne stroje.

Motori na osemdnevno poskušnjo!

2774 9-3

SINGER šivalni stroji Bourne & Co., Maribor, Solska ulica 2.

Možitelceviše z Berson-gumi potplatit.

Prepričajte se sami, kako ugodni so za nositi. Vzemite pa pred vseno v obzir, da je Berson-gumi potplat, cenejši kot usnjeni ter pomenja nositev istih za Vas velik prihranek. Zahtevajte pa od Vašega čevljarja strokovno pritrjevanje gumij potplatov, za uporabo priloženega Berson-cementa.

SAMO darila za **BOŽIČ** **Praktična**

kupite v največji izbiri najceneje pri — 2165
JAKOB LAH, MARIBOR, GLAVNI TRG 2

Pozor gospodinje!

Pitane goske, purane, purice in vse drugo delikatesno in specerijsko blago, kakor najfinije likerje, rum, konjak, vino, čajno pecivo, čaj, čokolado, kavo, sardine, garantirana čista cvetlična strd, se dobi po prav nizki ceni pri trdki 2832

Vračarič & Šorn, Jurčičeva ulica št. 11.

Trboveljski premog

2736 kupite najceneje pri 6-2
M. Košak, Aleksandrova cesta 35, Telefon 375.

Najboljše in najlepše **BOŽIČNO DARILO** je: **GÖRICKE-KOLO!**

„Progress“ Zastopstvo Goričko koles in Humber Motor-Koles **MARIBOR** Slovenska ul. 15
 2831

Najprimernejša božična in noveletna darila z 10% popustom kupite le v trgovini R. Gaisserja nasl. HINKO SAX

trg. s papirjem, anončna ekspedicija, uprava časopisov **V MARIBORU.** 2811

Krasna in praktična božična darila

v največji izbiri in po zelo znižani ceni pri 2828
Ivanki Weixl, Gosposka 17

Dražba.

Dne 19. decembra 1923 ob 8. uri dopoldne prodaja se v Sv. Lovrencu na Pohorju pri Parni žagi in pri hiši št. 92 po javni dražbi velika množina različnih desek, latic, hlodov, vozovi, 6 parov konj i. t. d. 2822

NEHIGIJENIČNO JE,

ako brivec uporablja pri britju čopič, kateri je največji prenašalec bolezni, zato obiščite higijenično brivnico **Fr. NOVAK, Aleksandrova 22,** kjer je postrežba brez čopiča, čista in prvovrstna. 2795

PISALNI STROJI NA OBROKE!

(Ugodna prilika za božična darila!)

Pisalne stroje za potovanje sistem Erika, Underwood, Vasanta, Senta itd. prodaja po ugodnih plačilnih pogojih

ANT. RUD. LEGAT 7-1 2764

specijalna trgovina s pisalnimi stroji, Maribor, Slovenska ul. 7, tel. 100.

NE ZAMUDITE

pri nabavljanju božičnih predmetov obrniti se na veletrgovino

H. J. TURAD

MARIBOR - Aleksandrova cesta 7, kjer najdete po najnižjih cenah največjo izbiro praktičnih daril. 3-2 2746

3-2 **Zaloga stekla in porcelana** 2741

Fr. Bernhard-ov sin: Imejitelj Gustav Bernhard

Maribor, Aleksandrova cesta 17

Na debelo! Telefon 30. Na drobno!

PREPRIČAJTE SE,

da elegantne in moderne frizure, kakor tudi lasničarska dela izdeluje edino moderno urejeni damski salon **NOVAK, Aleksandrova c. 22.** — Vhod za dame skozi vežo. 2794

Podpirajte slovenske tvrdke!

Božična naročila se še sprejemajo!

FOTO-ATELJE 2799

„MARKART“

MARIBOR - Gosposka 27

Nasproti hotela „PRI ZAMORCU“

Najcenejša in najpripravnejša božična in noveletna darila!

GLASBA Velika zaloga glasbil in muzikalije. — Priljubljene edicije: „Sang und Klang“ in muzikalni bliseri (9 zvezkov), za čjanke in plese i. t. d.

JOS. HÖFER - MARIBOR

3-2 Šolska ulica 2752

OKASIONI!

Božična prodaja

OKASIONI!

Tvrška M. Bidovec, Aleksandrova cesta 28, prodaja za božično sezijo vsakovrstno novodošlo modno in manufakturno blago po znižani ceni. Volneno blago za obleke in bluze. Velourje, plašče in angleško blago za kostume in plašče. Baržun, Sealskin peluche, Bibrete, Astrachan, svileno blago, triko v vseh modnih barvah za dnevnice in večerne obleke. Triko-kostume, jopice, jumperje, zimsko perilo, uogavice, rokavice itd.

Okasion za 100 Din: 3 m 114 cm široko brnsko blago za kompletno obleko.

Vsako nedeljo razstava novosti. 3-2

2684

Božična razstava

Svetila, fino kovinsko blago, predmeti iz dunajskega bronu, luksusna steklenina

Fessl, A. G. Graz

Stedilniki za premogin plin, oprema kopalnic, kopalne peči, therme električni aparati

Neutorgasse 35

Največja izbira Najugodnejše cene Prvovrstne znamke 2683